

Birma 1948-1962: De militaire machtsovername gezien vanuit de koloniale erfenis

Student: Dylan Davies

Studentnr.: 3541495

Liberal Arts & Sciences

Docent: Dr. Y. Kleistra

Datum: 30 november 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding	2
2 Theoretisch kader	5
2.1 De erfenis van de koloniale staatsstructuur en een afhankelijke economie	6
2.2 De koloniale erfenis van een inheemse elite.....	6
2.3 De koloniale erfenis van de verhoudingen tussen de stedelijke elite en de plattelandsbevolking	7
2.4 De koloniale erfenis van etnische conflicten	8
2.5 De koloniale erfenis in relatie tot militarisme	10
2.5.1 Autoritarisme	11
2.5.2 Militarisme.....	11
3 De casus Birma	14
3.1 De koloniale erfenis van de staatsstructuur en de afhankelijke economie	14
3.2 De koloniale erfenis van een inheemse elite.....	16
3.3 De koloniale erfenis en de verhoudingen tussen de stedelijke elite en de plattelandsbevolking	20
3.4 De koloniale erfenis en de conflicten tussen etnische groepen	21
3.5 De koloniale erfenis in relatie tot autoritarisme	23
3.6 De koloniale erfenis in relatie tot militarisme	25
3.6.1 Koloniale verzetservaring en militaire training onder de Japanners	26
3.6.2 Uitbreiding en opbouw van de macht van het leger na de onafhankelijkheid.....	28
3.6.3 De eerste militaire interventie in 1958.....	29
3.6.4 De tweede militaire interventie in 1962.....	30
4 Conclusie en discussie	33
4.1 Beperkingen van dit onderzoek	36
4.2 Suggesties voor verder onderzoek	36
5 Bibliografie	37
6 Appendices	39
6.1 Kaart I: Geografische kaart en populatiekaart Birma	39
6.2 Kaart II: Etnografische kaart Birma	40

1 Inleiding

In deze scriptie wordt onderzocht in hoeverre het koloniale verleden van Birma (het latere Myanmar) tijdens de periode tussen 1948 tot 1962 invloed heeft gehad op het aan de macht komen van het militaire regime in 1962, dat sindsdien het land stevig in handen heeft. In de periode 1948 tot 1962 werd Birma voor het laatst bestuurd door een burgerregering. Met de absolute overwinning in november 2015 van Aung Sung Yi¹ en haar partij NLD, lijkt Myanmar weer opnieuw een democratisch bestuurde samenleving te gaan worden. Maar omdat de eerdere democratische overwinning van Aung Sung Yi in 1990 door de militairen in de kiem werd gesmoord, is het nog maar de vraag in hoeverre de militairen dit keer bereid zijn om hun macht af te staan aan een democratisch gekozen burgerregering. Deze ontwikkelingen maken het extra interessant om de laatste democratische periode in Birma en de rol die de militairen daarbij speelden, nader te onderzoeken.

Sinds het einde van de 19^e eeuw maakte het latere Birma deel uit van het koloniale rijk Brits-Indië. Op initiatief van de Britten werden er vanaf 1945 onderhandelingen gevoerd om Birma om te vormen tot een democratisch bestuurde staat.² In 1948 kreeg de nieuwe staat Birma haar onafhankelijkheid van Groot-Brittannië. Veertien jaar later in 1962 grepen de militairen de macht en werd er een eenpartijstelsel ingevoerd. Internationale isolatie volgde en in 1987 werd Birma zelfs opgenomen in de groep van minst ontwikkelde landen ter wereld.³ En hoewel er in Myanmar, zoals Birma door het huidige regime genoemd wordt, de laatste jaren sprake is van politieke en economische hervormingen, heeft het militaire regime tot op de dag van vandaag de macht nog stevig in handen.

Toch was de start van deze nieuwe natie Birma veelbelovend. Dit blijkt ook uit het gegeven dat Birma in 1955 één van de landen was die het initiatief had genomen om samen met de leiders van Egypte, Indonesië, India, Pakistan en Ceylon - het latere Sri Lanka - in Bandung samen te komen om een nieuwe staatsideologie vorm te geven.⁴ Zij wilden zich als nieuwe landen onafhankelijk opstellen ten opzichte van het Westen en de Sovjet Unie, de politieke machtsblokken die de wereld dreigden mee te slepen in een nieuwe wereldoorlog. Zij streefden naar politieke en economische zelfstandigheid, los van hun voormalig kolonisator. Echter ondanks deze 'Bandung Spirit' mislukten de hervormingen in veel landen van dit derdewereld project, ook in Birma. Waarom is er in Birma geen stabiele democratie tot stand gekomen en heeft het land zich ontwikkeld tot een ten opzichte van

---

¹ De dochter van de populaire politieke en militaire leider Aung San die in 1947 werd vermoord.

² Michael W. Charney, *A History of Modern Burma*. Cambridge University (Cambridge 2009) 61.

³ Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties, 'The Least Developed Countries Report' (2013), http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ldc2013_en.pdf (23 september 2015).

⁴ Vijay Prashad, *The Darker Nations. A People's History of the Third World*. The New Press (New York 2007) 33.

het buitenland gesloten militaire dictatuur? Vanuit de theorievorming door Westad⁵ en Prashad⁶ betreffende de postkoloniale staatsvorming en de achtergrond van militaire machtsovernames zijn hiervoor verschillende oorzaken aan te wijzen. In deze scriptie wordt gekeken naar de invloed van de koloniale erfenis. Daarbij staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

In hoeverre heeft het koloniale verleden in Birma tijdens de periode 1948-1962 bijgedragen aan de machtsovername door de militairen in 1962?

Wetenschappelijk gezien ligt de relevantie van dit onderzoek zowel in het verleden als in het heden. Allereerst is de casus Birma historisch gezien in vergelijking met andere postkoloniale landen bijzonder, omdat deze staat vanaf haar onafhankelijkheid relatief geïsoleerd bleef van buitenlandse invloeden. Zo was Burma het enige postkoloniale land uit het voormalig Brits-Indië dat zich niet liet opnemen in de Commonwealth.⁷ En na 1962 koos het militaire regime ervoor om het land op politiek en economisch gebied te isoleren van het buitenland. In Birma was er minder dan in sommige andere landen sprake van de invloed van de Koude Oorlog.

Daarnaast is het met het oog op het heden relevant om te onderzoeken waarom het democratische proces na de onafhankelijkheid in 1948 is mislukt. Net als in 1948 is er nu in 2015 door de burgers van Birma gekozen voor een politieke partij die in principe alle bevolkingsgroepen zou moeten vertegenwoordigen. Er is bij de recente verkiezingen anno 2015 opnieuw een breed gedragen politieke partij aan de macht gekomen die streeft naar hervormingen van het staatsbestel.⁸ De postkoloniale periode van Birma tussen 1948 en 1962 kan inzicht geven in voor welke problemen een nieuwe democratische regering van Birma kan komen te staan als zij de samenleving wil hervormen. Structurele problemen uit het koloniale verleden kunnen immers nog steeds impliciet of expliciet een rol spelen. Ook is het zinvol om te weten welke factoren vanuit het verleden eraan hebben bijgedragen dat de militairen in Birma aan de macht wisten te komen. De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek ligt dus niet alleen in het leren van fouten uit het verleden, maar ook in het herkennen van structurele problemen die in het koloniale verleden zijn ontstaan, om zo ontwikkelingen in de toekomst beter te kunnen plaatsen.

De indeling van de hoofdstukken is als volgt. Eerst wordt het theoretisch kader in hoofdstuk 2 uiteengezet. In hoofdstuk 3 wordt de casus Birma aan de hand van het theoretisch kader geanalyseerd. In hoofdstuk 4 worden de conclusies en discussie gepresenteerd.

---

⁵ Arne Westad, *The Global Cold War. Third World inventions and the making of our times*. Cambridge University Press (Cambridge 2005).

⁶ Prashad, *The Darker Nations*.

⁷ Michael Aung-Thwin en Mairii Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times: Traditions and Transformations*. Reaktion Books (Londen 2013) 237.

⁸ Anoniem, 'Minority report. Aung San Suu Kyi's party wins big in the restive ethnic borderlands', *The Economist* (21 november 2015), <http://www.economist.com/node/21678818> (26 november 2015).

2 Theoretisch kader

Vanuit het theoretische kader van Westad⁹ en Thomson¹⁰ wordt eerst gekeken naar wat de koloniale erfenis was waarmee de nieuwe staat Birma in 1948 werd geconfronteerd. Vervolgens wordt vanuit de theorievorming van Prashad¹¹ en Thompson onderzocht wat factoren als autoritarisme en militarisme voor invloed hebben gehad op het aan de macht komen van de militaire elite in Birma.

Westad biedt een kader om de invloed van het koloniale verleden op de staatsvorming in Birma te verhelderen. Westad bestudeerde als historicus de oorsprong en het verloop van veel revoluties in de derdewereld na hun onafhankelijkheid.¹² In de periode 1970-1980 was hij getuige van de politieke en sociale veranderingsprocessen die zich in verschillende Afrikaanse en Aziatische samenlevingen voltrokken.¹³ Hij vroeg zich als historicus af waarom het creëren van een rechtvaardige en gelijkwaardige samenleving in veel postkoloniale samenlevingen niet goed van de grond kwam. Hij ziet de periode tussen 1945 tot 1991, de 'Koude Oorlog', als een voortzetting van de machtspolitiek van Europese koloniale staten om invloed uit te oefenen op de bevolking van de Derdewereld:

Washington and Moscow needed to change the world in order to prove the universal applicability of their ideologies, and the elites of the newly independent states proved fertile ground for their competition. [...] It is easy, therefore, to see the Cold War in the South as a continuation of European colonial interventions and of European attempts at controlling Third World peoples.¹⁴

De koloniale verleden had invloed op de nieuw onafhankelijk geworden staten doordat de nieuwe politieke leiders een staat overnamen die op een bepaalde wijze was georganiseerd, met een specifieke infrastructuur en een afhankelijke economie die gericht was op het moederland. Het land dat zij erfden kende geen staatkundige en taalkundige eenheid tussen bevolkingsgroepen. Er was na het vertrek van de koloniale machthebbers sprake van veel onderlinge verdeeldheid tussen diverse bevolkingsgroepen en strijd om autonomie. Westad spreekt van een geïmporteerde staat:

The whole entity that the new leaders were trying to fill with their own content was a colonial construct: its borders, its capital city, its official language. It was from the beginning, as French sociologist Bertrand Badie has pointed out, an "imported state".¹⁵

---

⁹ Westad, *The Global Cold War*.

¹⁰ Alex Thomson, *An Introduction to African Politics*. Routledge (London 2004).

¹¹ Prashad, *The Darker Nations*.

¹² Westad, *The Global Cold War*, 1.

¹³ *Ibidem*, 1.

¹⁴ *Ibidem*, 4-5.

¹⁵ *Ibidem*, 90.

2.1 De erfenis van de koloniale staatsstructuur en een afhankelijke economie

Volgens Westad stimuleerde de Eerste Wereldoorlog de ontwikkeling van lokale verzetsbewegingen, terwijl de Tweede Wereldoorlog bijdroeg aan de vernietiging van het koloniale systeem.¹⁶ De Europese koloniale elite was niet in staat om na de Tweede Wereldoorlog haar oude machtspositie binnen de koloniale samenleving te handhaven. Ook andere bevolkingsgroepen die nauw verbonden waren met het koloniale regime raakten deze positie kwijt.

Toch bleven volgens Westad de machtsverhoudingen van de koloniale periode ook in het dekolonisatieproces invloed uitoefenen op de ontwikkeling van de nieuw gevormde onafhankelijke staten in de derdewereld.¹⁷ De koloniale staat was immers op een bepaalde wijze gestructureerd, er bestond een economische, politieke en staatkundige infrastructuur die verbonden was met de belangen van het moederland. Zo waren deze staten economisch gezien in hoge mate afhankelijke en verbonden met de economie van het moederland. De koloniale erfenis van deze nieuwe staten bestond dus uit een eenzijdig afhankelijke economie en infrastructuur, een koloniaal bestuursapparaat, een inheemse bureaucratie en specifieke maatschappelijke machtsverhoudingen tussen de bevolkingsgroepen die in het land woonden.

Deze situatie lag volgens Westad ten grondslag aan het mislukken van de postkoloniale democratische staatsvorming. De nieuwe leiders van deze staten wilden wel een ander type samenleving tot stand brengen, die rechtvaardig was en die economische ontwikkeling zou bieden aan de bevolking als geheel, maar het was niet eenvoudig om dit vorm te geven gezien de erfenis van de oude koloniale staatsstructuur en de daarbij horende machtsverhoudingen.

2.2 De koloniale erfenis van een inheemse elite

Toen na de Tweede Wereldoorlog het koloniale regime weer de macht over wilde nemen, werd de Westerse superioriteit over de inheemse bevolking niet meer geaccepteerd. In de voormalige koloniën was er een nieuwe nationale politieke elite ontstaan, die zich in de nadagen van het kolonialisme tegen het koloniale gezag had gekeerd.¹⁸ Zij vormden een groep van nieuwe leiders, die vanuit hun nationalistische bewustzijn van hun land een nieuwe moderne staat wilden maken. De vorming van deze nationale elite met een onafhankelijkheidswens was volgens Westad beïnvloed door twee factoren. Allereerst leidden politieke ontwikkelingen in koloniale moederlanden rond 1900 ertoe dat de toegang tot onderwijs in koloniale staten voor (vaak een deel van) de inheemse bevolking werd verbeterd. Daardoor kon zich in veel koloniale staten een inheems hoger opgeleide kader vormen. Maar omdat het gezag van de koloniale staat nog steeds gebaseerd was op autoritaire principes en deze nieuwe geschoolde elite nauwelijks toegang kreeg tot politieke macht, ontstond er onder hen

---

¹⁶ Ibidem, 86.

¹⁷ Ibidem, 90.

¹⁸ Ibidem, 86.

weerstand. Zij kregen daarnaast steeds meer moeite met het superieure en autoritaire gezag van de koloniale elite. Zij vonden het onrechtvaardig dat als zij een positie in de koloniale administratie kregen, zij moesten handelen vanuit de belangen van het koloniale moederland en niet vanuit die van de eigen bevolking. Volgens Westad (2005) stelde daarom een deel van deze inheemse elite zich kritisch op tegenover de autoritaire koloniale machthebbers, waarbij zij zo een politieke tegenkracht gingen vormen.¹⁹

Door hun verzetsactiviteiten hadden deze politieke leiders lange tijd in de gevangenis of ballingschap doorgebracht.²⁰ Dit vormde hun ideologie en gaf hen legitimiteit onder de bevolking van hun land. Toen tijdens de Tweede Wereldoorlog de koloniale machthebbers door de Japanners werden uitgeschakeld, zag deze elite haar kans om zich los te maken van de koloniale overheersing.²¹ Vooral de Aziatische nationalistenvormden een alliantie met de nieuwe machthebbers, de Japanners, die het land hadden bezet. Dus toen de oud-kolonisators hun koloniale bezittingen weer terugnamen, hadden ze hun legitimiteit verloren. Nadat de Japanners verslagen waren, probeerden zowel de nationalistenvals de marxisten om de macht over te nemen. In combinatie met nieuwe machtsverhoudingen in de wereld leidde dit tot een periode van dekolonisatie en de opkomst van een nieuwe generatie inheemse leiders.

2.3 De koloniale erfenis van de verhoudingen tussen de stedelijke elite en de plattelandsbevolking

Hoewel de koloniale staat werd opgeheven, bleven de koloniale structuur en de daarbij horende machtsrelaties tussen groepen op een bepaalde manier invloed uitoefenen. De postkoloniale leiders erfden de relaties tussen de stedelingen en de boeren op het platteland. Zij hadden behoefte aan ingrijpende staatsvormingen om onderontwikkeling en armoede onder de boeren te bestrijden en de economische afhankelijkheid van het Westen te doorbreken, maar daarvoor moest deze elite wel over macht beschikken om deze uit te kunnen voeren. De postkoloniale elites wilden deze afhankelijke economische structuur doorbreken, maar hadden nog te maken met buitenlandse controle over de exploitatie van hun grondstoffen of zij waren afhankelijk van buitenlandse leningen of hulp.²²

Daarnaast waren binnen de koloniale staat de machtsrelaties tussen diverse bevolkingsgroepen en politieke partijen door het koloniale bestuur op een bepaalde wijze georganiseerd.²³ De postkoloniale inheemse elite bestond vaak uit een in of door het moederland geschoolde stedelijke elite, die weinig betrokken was bij de meerderheid van boeren op het platteland.²⁴ Daarbij had het koloniale regime sommige bevolkingsgroepen wel opgeleid en

---

¹⁹ Ibidem, 75-76.

²⁰ Ibidem, 85.

²¹ Ibidem, 87.

²² Ibidem, 95.

²³ Ibidem, 95.

²⁴ Ibidem, 95.

betrokken bij het staatsbestuur, terwijl andere groepen juist werden buitengesloten. Deze machtsverdeling droeg bij aan de koloniale economische infrastructuur, die gericht was op het onttrekken van belangrijke grondstoffen uit het land ten behoeve van het moederland.

Het koloniale regime had behoefte aan een bestuurlijk en economisch centrum dat nauw verbonden was met het moederland. Andere regio's binnen de koloniale staat waren relevant als zij bijdroegen aan de economische ontwikkeling van het moederland. Dit betekende dat de koloniale staat toereerde dat bevolkingsgroepen in de periferie hun oude wijze van bestaan konden handhaven. Het koloniale regime onderhield contact met deze regio's door lokale heersers aan zich te binden.

Voor veel van de boeren op het platteland veranderde er weinig na de machtsovername van de stedelijke elite. Ook in de nieuwe staat werden hun belangen niet door de heersende elite vertegenwoordigd.²⁵ De landhervormingen die sommige nieuwe postkoloniale regimes de boeren in ruil voor hun politieke steun hadden beloofd, bleken vaak nadelige gevolgen te hebben voor de plattelandseconomie. De nadruk van de nieuwe postkoloniale elite op het creëren van een effectief functionerende en geïntegreerde staat, ging dus vaak ten koste van de economische ontwikkeling en behoefte aan autonomie van de bevolking op het platteland. In veel van deze postkoloniale staten verergerden hierdoor de reeds bestaande etnische, religieuze en tribale spanningen in hun land. Zo geeft Westad²⁶ aan dat veel van deze nieuwe leiders religie en tradities op het platteland wilden bestrijden in lijn met hun moderne opvattingen, terwijl dit voor de lokale boerenbevolking juist zo belangrijk was:

The battle against the influence that religion had on people's lives was a key postcolonial enterprise. While science and organisation were the foundations of the "good" state, religion as tribalism were evils of the past. Religion- both in the form of "imported" and "native" forms of belief- was a particular pernicious enemy, since it competed with the new state for the loyalty of its citizens.²⁷

2.4 De koloniale erfenis van etnische conflicten

Zoals al is aangegeven, gingen tijdens het proces van kolonisatie bepaalde bevolkingsgroepen onderdeel gaan uitmaken van de koloniale machtsstructuur, terwijl andere groepen juist buitengesloten waren.²⁸ Dit veroorzaakte spanningen tussen deze groepen die ook tijdens het dekolonisatieproces een rol gingen spelen. Een koloniale staat was dus geen natuurlijk gevormde staatkundige eenheid, die door historische, culturele, taalkundige en economische banden tussen bevolkingsgroepen was ontstaan. In veel staten waren bevolkingsgroepen verenigd die vóór de koloniale periode weinig met elkaar te maken hadden gehad, of die elkaar beconcurrerden of bestreden. En ook tijdens het koloniale bewind werden de relaties tussen deze bevolkingsgroepen meestal niet bevorderd indien dit een gevaar kon opleveren voor de stabiliteit van de koloniale staat.

---

²⁵ Ibidem, 94.

²⁶ Ibidem, 95.

²⁷ Ibidem, 95.

²⁸ Ibidem, 95.

Mede vanwege de oude koloniale verdeel-en-heers politiek konden allerlei belangengroepen zich moeilijk met het gemeenschappelijke staatsbelang identificeren of binnen het staatsverband onderling samenwerken. Het gevolg hiervan was dat de regering van een postkoloniale staat een staatkundige eenheid moest ontwikkelen op basis van bevolkingsgroepen die daar geen belang bij hadden. Oude rivaliteiten en onderlinge strijd bleven binnen de nieuwgevormde staat bestaan en creëerden onrust en instabiliteit. Dit maakte het ook lastig om de noodzakelijke politieke en sociale hervormingen door te voeren die nodig waren voor een rechtvaardige verdeling van de welvaart en economische groei. Een voorwaarde voor dergelijke hervormingen is immers draagvlak voor een centraal gezag.

Ook Thomson geeft aan dat de belangrijkste erfenis van de koloniale staat was dat de grenzen van het land niet bepaald werden door lokale, economische, linguïstische, historische culturele banden tussen bevolkingsgroepen, maar door de belangen en arbitraire afspraken tussen de kolonisten.²⁹ Er waren grenzen getrokken die bevolkingsgroepen verdeelden en andere groepen zonder onderlinge banden verenigden. Thomson is van mening dat door deze politiek in de grensgebieden van bijvoorbeeld de koloniale staten in Afrika grenzen werden gecreëerd die in de kern 'inhumaan' waren. Er werd geen rekening gehouden met de bevolking die in deze gebieden woonde, die door deze internationale Europese grenspolitiek benadeeld werd.³⁰ Ook in Azië werden tijdens het kolonisatieproces verschillende koninkrijkes en sociale groepen onder één koloniale staat ondergebracht. Zo was Birma tijdens de koloniale periode bijvoorbeeld lange tijd een provincie van het omvangrijke Brits-Indië.

Bovendien was een homogene bevolking of consensus onder het volk in de koloniale periode niet nodig, aangezien de legitimiteit van de koloniale staat berustte op de superioriteit van machtsmiddelen. Een maatschappelijk verdrag tussen staat en maatschappij kwam daardoor nooit van de grond en etnische tegenstellingen werden niet overbrugd maar eerder benut om de exploitatie van grondstoffen ten behoeve van het moederland mogelijk te maken:

The state, in this sense, never rested on a social contract between government and people. [...] Government was therefore about maintaining order, balancing budgets and overseeing the extraction of raw materials for export. It was never about the provision of public services for citizens. This is why Crawford Young describes the colonial state as "alien to its core".³¹

Kortom de nieuwe bestuurders van veel postkoloniale staten stonden door deze koloniale erfenis voor een onmogelijke opgave. Zij werden geconfronteerd met een koloniale infrastructuur en staatsstructuur. Zij erfden de bestaande machtsverhoudingen tussen bevolkingsgroepen in hun land. Er was geen draagvlak of betrokkenheid van de gehele bevolking bij de staat. Dit verhinderde de ontwikkeling van evenwichtige staatsvorming die was gebaseerd op de politieke deelname van alle in het land wonende groeperingen.

---

²⁹ Thompson, *An Introduction to African Politics*, 14.

³⁰ *Ibidem*, 14.

³¹ *Ibidem*, 16.

Deze koloniale erfenis van verdeeldheid tussen bevolkingsgroepen en het gebrek aan maatschappelijk draagvlak onder de bevolking veroorzaakte later veel politieke onenigheid en strijd binnen deze onafhankelijk geworden staten. Door het ontbreken van een gezamenlijk belang tussen verschillende bevolkingsgroepen verergerden de etnische en tribale conflicten. Daarnaast betekende de erfenis van de koloniale infrastructuur dat de bestuurlijke mogelijkheden van de postkoloniale staat beperkt bleven tot een economisch centrum dat niet veel invloed in de periferie kon uitoefenen. De band met de lokale bevolking was daardoor zwak.

Deze koloniale erfenis verhinderde ook de noodzakelijke politieke en sociale hervormingen die nodig waren voor een rechtvaardige verdeling van de welvaart en economische groei in het onafhankelijk geworden land. Oude rivaliteiten en onderlinge strijd bleven binnen de nieuwgevormde staat bestaan en creëerden onrust en instabiliteit. De postkoloniale elite greep daarom vaak naar het middel dat ze kenden uit de koloniale tijd, namelijk repressie en onderdrukking. Zoals Thomson aangeeft: 'Legitimacy continued to be substituted by coercion.'³²

2.5 De koloniale erfenis in relatie tot militarisme

In zijn boek 'The Darker Nations' beschrijft Prashad aan de hand van een veelvoud aan casussen hoe postkoloniale staten in de derde wereld zich ontwikkelden. Volgens Prashad waren veel postkoloniale staten niet in staat om na de Tweede Wereldoorlog een nieuwe rechtvaardige samenleving te vormen. Dit gebrek aan consensus en de daarmee verbonden passiviteit van postkoloniale regimes wat betreft grootschalige hervormingen was volgens Prashad één van de belangrijkste gebreken van het derdewereld project:

The Third World project came with a built-in flaw. The fight against the colonial and imperial forces enforced a unity among various political parties and across social classes. [...] Once the new nation came into their hands, the people believed, the new state would promote a socialist program. What they got instead was a compromise ideology [...] that combined the promise of equality with the maintenance of social hierarchy. Rather than provide the means to create an entirely new society, these regimes protected the elites among the old social classes while producing the elements of social welfare for the people.³³

De nieuwe elites van deze postkoloniale staten beloofden hun bevolking wel allerlei hervormingen, maar maakten deze vervolgens niet waar. Zij vervielen volgens Prashad in allerlei negatief uitwerkende aanpakken. De valkuilen die hij onderscheidt zijn autoritarisme, militaire ingrijpen, interstatelijk conflicten, fanatisme en het najagen van blauwdrukken. Hierdoor ontstond er in deze onafhankelijk geworden naties geen stabiele inclusieve staat of democratie. Voor ons onderzoek van Birma werken wij twee van de valkuilen van Prashad uit, namelijk autoritarisme en de militaire factor.

---

³² Ibidem, 16.

³³ Prashad, *The Darker Nations*, xvii.

2.5.1 Autoritarisme

Een van de valkuilen die Prashad aangeeft, is autoritarisme. De kernmerken van autoritarisme zijn een centralistische machtsvorming, waarbij beslissingen aanvaard worden op basis van macht. De volgzzaamheid van de bevolking wordt daarbij afgedwongen. Dit betekent dus dat de voorwaarden voor een 'socialized democracy' ontbreken.³⁴ In een autoritaire staat is er geen sprake meer van machtsdeling, maar een centralistisch bestuur of eenpartijstelsel, dat door één groep of leider wordt bestuurd. De belangrijkste eigenschap van dergelijke regimes is volgens Prashad dat het beleid en de politiek niet door de bevolking worden geaccepteerd op basis van rationele argumenten, maar dat het beleid en de politiek door de politieke leider worden bepaald. Bij dergelijke regimes wordt de gehoorzaamheid van de bevolking afgedwongen door middel van onderdrukking en geweld. Dit betekent een toe-eigening van machts- en geweldsmiddelen door de politieke leider en zijn aanhangers. De leiders van een postkoloniale samenleving gaan er dan toe over om alle macht in één hand te concentreren.

Prashad maakt in zijn boek door middel van voorbeelden duidelijk dat er in veel landen wel een politieke beweging was ontstaan om een sociale democratie vorm te geven en hervormingen in te voeren, maar dat dit proces na verloop van tijd op een mislukking uitliep. In eerste instantie was er in veel postkoloniale staten in de fase direct na de onafhankelijkheid nog geen sprake van autoritarisme. Veel nieuwe politieke leiders wilden een rechtvaardig alternatief bieden voor het koloniale verleden. Maar na verloop van tijd werd de staat steeds meer op centralistisch wijze bestuurd door allerlei politieke machtsverschuivingen, werden politieke beslissingen opgelegd en de volgzzaamheid van de bevolking afgedwongen.

Veel postkoloniale landen waren echter intern niet in staat om de inheemse hiërarchische machtsverhoudingen te hervormen en konden geen gelijkheid bewerkstelligen tussen verschillende maatschappelijke en politieke groepen. De politieke leiders gebruiken volgens Prashad BRON een autoritair staatsmodel om nationale instabiliteit te bestrijden en economische groei en hervormingen af te dwingen. Zij waren volgens Prashad heel begaan met het lot van hun land, maar vielen na verloop van tijd terug op het bevoorrechten van hun eigen netwerken, familie of politieke organisatie. Daardoor werden zij door andere groeperingen in hun land die zich buitengesloten voelden, tegengewerkt via politieke strijd of geweld. Hun reactie daarop was weer repressie.

2.5.2 Militairisme

Een andere valkuil waar Prashad over schrijft is de militaire factor. Hiermee bedoelt Prashad dat het politieke proces in een land wordt afgebroken en vervangen door een militair regime om zo de politieke instabiliteit van het land te herstellen. Dit kan gebeuren door een interventie van de militairen, zoals een tijdelijke of permanente coup.

---

³⁴ Ibidem, 123.

Prashad heeft kritiek op de militaire moderniseringstheorie van Huntington.³⁵ Volgens Huntington is de militaire elite in instabiele staten de aangewezen groep om hervormingen en modernisering vorm te geven. Huntington beschreef in zijn boek *'Political Order in Changing Societies'* dat bij een liberale staatsvorm de inheemse elite vaak geneigd is om verouderde sociale structuren te handhaven.³⁶ Maar volgens Huntington is een voorwaarde voor het doorvoeren van economische hervorming juist centralisatie van de macht. Daarom zag hij het militaire apparaat als het enige instituut binnen een natie om structurele hervormingen op een effectieve en snelle manier door te voeren. Maar Prashad is van mening dat onderzoek aantoont dat een militaire interventie in veel postkoloniale landen er juist voor zorgde dat er uiteindelijk geen modernisering en hervorming van de staat ontstond, zoals Huntington beoogde, maar dat er eerder sprake was van een 'primitieve vorm van accumulatie' van welvaart voor de omgeving van de machthebbers:

They did not use the institution of the army to create the basis for modern rights. To the contrary, they used the army to mutilate the population and rule by fear.³⁷

Volgens Prashad is er in veel derdewereldlanden een structureel patroon te herkennen dat aanleiding geeft tot militaire interventie.³⁸ Zo ziet hij dat de combinatie van een zwak staatsbestel, langzame economische ontwikkeling en een snelle mobilisatie van nieuwe politieke actoren een vruchtbare grond is voor instabiliteit en geweld.³⁹ In deze situatie krijgt het militaire apparaat automatisch een belangrijke en zichtbare functie. De noodzakelijkheid voor de natiestaat om het monopolie van geweld te handhaven, leidt namelijk tot meer inzet van militairen en een verhoging van hun budget. Samen met de denkbeelden uit die tijd over de mogelijkheid om via een militaire weg snel en effectief structurele hervormingen door te voeren, leidde een dergelijke situatie volgens Prashad in veel postkoloniale landen tot militaire interventies. BRON

Thompson biedt een theoretisch kader om militaire coups te typeren. Hij heeft namelijk de vele militaire coups die er in Afrika zijn gepleegd bestudeerd. In zijn boek *'An introduction to African Politics'* identificeert hij diverse type legitimeringen voor het plegen van militaire coups. Een militaire *coup d'état* wordt door hem gedefinieerd als:

A sudden illegal displacement of government in which member of the security forces play a prominent role.⁴⁰

---

³⁵ Ibidem, 140-141.

³⁶ Huntington, *'Political Order in Changing Societies'*, 136, in: Prashad, *The Darker Nations*, 141.

³⁷ Prashad, *The Darker Nations*, 141.

³⁸ Ibidem, 145.

³⁹ Ibidem, 145.

⁴⁰ Thompson, *An Introduction to African Politics*, 131

Thompson onderscheidt drie typen militaire interventies, namelijk een 'guardian coup', een 'veto coup' en een 'breakthrough coup'.⁴¹ Deze coups verschillen van elkaar in de zin dat ze elk voortkomen uit andere omstandigheden en daardoor elk een andere legitimering impliceren.

Het eerste type coup, de 'guardian coup', wordt gelegitimeerd vanuit het idee dat een militaire interventie een staat beschermt tegen corruptie en tegen het slechte beleid van de zittende regering. Het gaat daarbij om een machtsovername waarbij de maatschappelijke en economische structuren grotendeels ongemoeid worden gelaten.

Het tweede type coup dat Thompson onderscheidt, is de 'veto coup'. Hierbij wordt de coup gelegitimeerd op basis van sociale veranderingen die de belangen van het militaire apparaat kunnen schaden, zoals een mogelijke ongunstige verkiezingsuitslag (volgens de militairen).

Het derde type coup is de 'breakthrough' coup. Dit is een coup die wordt gelegitimeerd omdat het een einde kan maken aan een gedateerd regime en zo een politieke doorbraak kan bewerkstelligen. Het is een revolutionaire breuk met het verleden.

Wat voor inzichten geven deze theoretische benaderingen over de impact van het koloniale verleden en het optreden van militairen in de casus van Birma tijdens de periode tussen 1948-1962?

---

⁴¹ Ibidem, 134.

3 De casus Birma

In dit hoofdstuk wordt de vraagstelling beantwoord aan de hand van de geschiedenis van Birma in de periode rondom de onafhankelijkheid in 1948 tot de militaire machtsovername in 1962. Eerst wordt de invloed die de koloniale erfenis had op het aan de macht komen van de militairen in 1962 beschreven. Hierbij wordt de theorievorming van Westad en Thompson gebruikt. Daarna wordt beschreven in hoeverre deze machtsovername in verband gebracht kan worden met de door Prashad genoemde valkuilen van postkoloniale staten, namelijk autoritarisme en militarisme en wordt aangegeven op basis van Thompson van welke type militaire coup er in 1962 sprake is.

De vraag die ik in dit hoofdstuk naar aanleiding van de theorie van Westad beantwoorden zal is: In hoeverre heeft het koloniale verleden bijgedragen aan de machtsovername door de militairen in het postkoloniale Birma in de periode 1948-1962? Daarbij maak ik een onderscheid in de koloniale erfenis van de staatsstructuur en de afhankelijke economie, de koloniale erfenis van een inheemse elite, de etnische conflicten en de opkomst van de etnische Birmezen als dominante factor in zowel de politiek als de legermacht.

3.1 De koloniale erfenis van de staatsstructuur en de afhankelijke economie

Volgens Westad waren veel derdewereldlanden niet goed in staat om de geërfde koloniale staatsstructuur te hervormen. Wat was er kenmerkend aan de staatsstructuur toen Birma in 1948 onafhankelijk werd en met welke problemen had deze nieuwe staat te maken?

Sinds het einde van de 19^e eeuw was Birma als provincie onderdeel van het koloniale rijk Brits-Indië.⁴² Het bleef tot 1937 een provincie van Brits India.⁴³ De Britten veroverden in de periode tussen 1824 en 1885 het gebied dat later Birma zou worden genoemd. Zij verenigden daarmee een gebied dat ooit tot het grote koninkrijk Birma had behoord. In dit gebied woonden diverse etnische en tribale groepen die van de landbouw leefden.

Birma was dus van oudsher een land met een grote populatie boeren die in diverse, van ouds vrij autonoom opererende, regio's woonden en die sterk etnisch gebonden waren.⁴⁴ Deze bevolking woonde in relatief autonome regio's zonder veel onderling contact en gemeenschappelijk bestuur. Deze groeperingen waren vanuit het verleden niet gewend om hun regionale autonomie aan een centralistisch bestuurde staat af te geven of om belastingen aan deze staat af te dragen. Zij waren zelfvoorzienend en in staat hun overproductie te exporteren door het gunstige klimaat en de vruchtbare grond.

---

⁴² Charney, *A History of Modern Burma*, 5.

⁴³ Marie Lall, 'Indo-Myanmar Relations in the Era of Pipeline Diplomacy', *Contemporary Southeast Asia: A Journal of International and Strategic Affairs* 28 (2006) 3, 424-446, aldaar 430.

⁴⁴ Charney, *A History of Modern Burma*, 5.

Het Britse koloniale regime legde de nadruk op de productie van rijst en het winnen van grondstoffen, waardoor de oude traditionele dorpseconomie en machtsstructuur op het platteland ingrijpend veranderde.⁴⁵ Dus met de komst van de Britten, eind 19e eeuw, deed de groei in de export van grondstoffen zijn intrede. Grote hoeveelheden edelstenen, olie en teak, die dieper in het land gewonnen werden, konden via de centrale en brede Irrawaddy rivier efficiënt naar Rangoon worden vervoerd en van daaruit naar het buitenland worden geëxporteerd. Hierdoor werd Rangoon een belangrijke doorvoerhaven van waardevolle grondstoffen en was Birma zelfs een tijdje het op twee na rijkste land van Azië. De grondstoffenhandel was dermate winstgevend dat het voor alle regeringen in Rangoon (Brits, Japanse of onafhankelijk) vaak niet nodig was om een grote bijdrage aan de boeren te vragen in de vorm van belastingen. Dit betekende dus dat deze boeren in hun regio's niet veel met een centraal staatsgezag, dat hen allerlei regels en lasten oplegde, te maken hebben gehad.

Kenmerkend voor de koloniale staatsstructuur in Birma was de vestiging van een efficiënt bestuur en een politieke organisatie die rust en orde garandeerde, zodat economische investeringen veilig gesteld konden worden en de handel en het exporteren van grondstoffen zou floreren.⁴⁶ Mutebi geeft aan dat het koloniale bestuur in Birma effectief georganiseerd was, hoewel er ook wel sprake was van corruptie.⁴⁷ Net als in andere Britse koloniën was er sprake van een gelaagde organisatie. De top van het koloniale bestuur bestond uit een elite van Britse achtergrond, de bestuurslaag hieronder bestond vooral uit ambtenaren van Indiase achtergrond en de onderste laag hieronder bestond uit Chinees en Indiaas personeel. Toch reikte de invloed van de koloniale staat niet tot in alle uithoeken van het imperium:

For years, many parts of Myanmar – particularly the frontier regions of the colonial territory drawn up by the British in the nineteenth century – saw little, if any, central state penetration.⁴⁸

Het Britse koloniale regime vestigde zich in een stadje aan de kust. Zij vormde de stad Rangoon vanaf 1852 om tot het centrale bestuurlijke centrum van Birma.⁴⁹ Het was in wezen een buitenlandse stad met een bestuurlijke infrastructuur en haven die het mogelijk maakte om grondstoffen naar het moederland of zusterkoloniën te vervoeren. In deze snelgroeïende stad vestigden zich allerlei nieuwe bevolkingsgroepen uit India, China en Europa die er werk vonden als kooplieden, arbeiders en ambtenaren. Zo maakte de groep Indiërs 55% uit van de bevolking van Rangoon in 1921.⁵⁰

---

⁴⁵ Ibidem, 7.

⁴⁶ Josef Silverstein, 'The Idea of Freedom in Burma and the Political Thought of Daw Aung San Suu Kyi', *Pacific Affairs* (1996) 211-228, aldaar 215.

⁴⁷ Alex M. Mutebi, 'Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform', *Myanmar: Beyond Politics to Societal Imperatives* (2005) 1-21, aldaar 8.

⁴⁸ Ibidem, 5.

⁴⁹ Charney, *A History of Modern Burma*, 18.

⁵⁰ Ibidem, 23.

De Indiërs die destijds tijdens het koloniale regime van de Britten werkzaam waren geweest bij de overheid, verloren na de onafhankelijkheid in 1948 hun banen en economische positie. Volgens Lall waren de Indiërs tijdens het koloniale Britse regime werkzaam geweest als ambtenaar, bij de politie, het bestuur en in de handel.⁵¹ Daarnaast werd deze etnische bevolkingsgroep, die door de Britten naar Birma was gehaald, ook ingezet als arbeidskrachten op het land en in de teakhandel. Deze Birmese Indiërs mochten na de onafhankelijkheid geen grond bezitten en werden juridisch gezien als buitenlanders beschouwd en als zodanig behandeld.⁵² De aanwezigheid van Birmezen met een Indiaanse achtergrond is dus een direct gevolg van het koloniale regime. Dit betekende dus dat met hun vertrek uit Birma en ontslag uit ambtelijke functies er veel bestuurlijke ervaring verloren ging.

Volgens Charney experimenteerden de Britten al voor de Japanse bezetting van Birma in 1942 met verschillende vormen van zelfbestuur.⁵³ Ook tijdens het Japanse regime was hier sprake van. Centraal bij het tolereren van zelfbestuur was voor beide regimes dat hun economische macht over de grondstoffen van Birma behouden bleef. Bovendien wilden beide regimes door middel van hun invloed in Birma hun belangen in de regio veiligstellen. Birma was voor de Britten relevant in verband met de bescherming van India en voor de Japanners was Birma van strategisch belang voor hun militaire positie in Zuid Oost Azië.⁵⁴ De Britse belangen speelden ook een rol in de periode na de onafhankelijkheid van Birma.

3.2 De koloniale erfenis van een inheemse elite

Volgens Westad hebben de oude nationale elites een belangrijke politieke rol gespeeld binnen de nieuwe staten die in de postkoloniale periode in Azië en Afrika ontstonden. Deze elites waren tijdens het koloniale regime opgegroeid en hadden in de nieuwe staten hun opleiding gevolgd. Als jonge intellectuelen namen zij deel aan de strijd voor onafhankelijkheid in hun land. Deze periode vormde hun idealen en leiderschapskwaliteiten. Zij werden door hun rol in het verzet tegen het koloniale regime door de bevolking van hun land geaccepteerd als de nieuwe nationale leiders in hun pas onafhankelijk geworden land. Daarbij werden zij niet zo zeer door democratische ideeën geïnspireerd, maar stonden bijvoorbeeld socialistische ideeën op de voorgrond. Hoe is het proces van de vorming van een nationale elite in Birma verlopen en wie waren daarbij belangrijk?

De etnische diversiteit in Birma is volgens Ekeh en Smith buitengewoon groot:

Of a population of 56 million people, the majority Burman constitute around two thirds. The largest minorities are Shan (9 per cent) and Karen (7 per cent) groups, and Mon, Rakhine, Chin, Kachin,

---

⁵¹ Lall, 'Indo-Myanmar Relations in the Era of Pipeline Diplomacy', 430.

⁵² Ibidem, 431.

⁵³ Charney, *A History of Modern Burma*, 46.

⁵⁴ Ibidem, 46.

Karenni, Kayan, Chinese, Indian, Danu, Akha, Kokang, Lahu, Naga, Palaung, Pao, Rohyinga, Tavoyan, and Wa peoples each constitute 5 per cent or less of the population.⁵⁵

De helft van het land wordt bewoond door verschillende etnische minderheden (zie appendices, kaart II). Toch bestond de politieke elite tijdens en na de onafhankelijkheid vooral uit boeddhistische, etnische Birmezen.⁵⁶ Het ging om een van de grootste etnische groepen binnen de grote verscheidenheid aan etnische bevolkingsgroepen die binnen Birma woonachtig waren. Deze groep van etnische Birmezen had door de Britse overheersing hun oude machtspositie verloren. Maar vanaf de onafhankelijkheid in 1948 domineerde deze groep het politieke toneel.

Dat deze groep van etnisch Birmezen de macht naar zich toe wist te trekken, staat in verband met hun positie in het koloniale verzet. Ook tijdens de Japanse bezetting van Birma in 1942-1945 speelde de groep etnische Birmezen een belangrijke rol. Zij vervingen de Britse ambtenaren en bestuurders die na de inval van Japan naar India waren gevlucht.⁵⁷ De Japanners stonden deze Birmezen toe om tijdens hun bezetting de burgerlijke staatsorganisatie over te nemen. Dit tastte de positie en het aanzien van de Britse koloniale elite aan toen deze in 1945 terugkeerde.

Het Britse koloniale regime heeft indirect invloed uitgeoefend op het aan de macht komen van deze groep etnische Birmezen. Voor de komst van de Britten werd Birma bestuurd door een Birmese vorst. Dit Birmese koninkrijk werd in verschillende fasen vanaf 1824 door de Britten veroverd.⁵⁸ Het koloniale bestuur dat toen werd opgezet, sloot deze groep etnische Birmezen uit van deelname aan het bestuur van de koloniale samenleving. De Britten maakten bij hun bestuur gebruik van de etnische spanningen die er al voor hun komst tussen diverse bevolkingsgroepen bestonden. Zo rekruteerde de Britse koloniale overheid liever etnische groepen als de Chin, Kachin en vooral de Karen als soldaten voor het koloniale leger.⁵⁹ Ook andere posten binnen de koloniale administratie werden juist aan deze etnische groepen of aan immigranten uit bijvoorbeeld India gegeven.

Zo werd in het koloniale Birma de handel, industrie en het ambtenarenapparaat gedomineerd door immigranten. Volgens Lall vestigen zich tijdens het koloniale bewind ongeveer 300.000 – 400.000 Indiërs in Birma.⁶⁰ Een gevolg van deze ontwikkeling was dat de onvrede onder de etnisch Birmese bevolkingsgroep toenam, omdat zij hierdoor land, inkomen en hun positie verloren. Zij zagen deze nieuwe immigranten, die door het koloniale regime werden bevoorrecht, als de oorzaak van hun verslechterde maatschappelijke positie:

---

⁵⁵ Chizom Ekeh en Martin Smith, 'Minorities in Burma', *Minority Rights Group International* 30 (2007) 1-5, aldaar 2, http://storage.globalcitizen.net/data/topic/knowledge/uploads/20121009195058389030_minorities%20in%20burma.pdf (11 oktober 2015)

⁵⁶ Mutebi, 'Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform', 5.

⁵⁷ Ibidem, 8.

⁵⁸ Matthew J. Walton, 'Ethnicity, Conflict, and History in Burma: The Myths of Panglong', *Asian Survey* 48 (2008) 6, 889-910, aldaar 892.

⁵⁹ Ibidem, 892.

⁶⁰ Lall, 'Indo-Myanmar relations in the era of pipeline diplomacy', 430.

Being considered by the colonial administration as too backward for equal treatment with the Indians, as well as too lazy to compete with them for manual labor, and too inept to compete commercially with the Chinese, Burmese, easily associated their complaints against colonial rule with the Asian immigrant communities.⁶¹

Deze achtergrond geeft enigszins inzicht in waarom de latere nieuwe regering van het onafhankelijke Birma degenen met een buitenlandse achtergrond, zoals de Indiërs, uitsloot van politieke macht en zelfs het land uitzette. Gezien de positie van deze etnische Birmezen is het niet vreemd dat deze groep in opstand kwam tegen de overheersing van de Britten tijdens de koloniale periode. Vanaf de jaren '30 vormden er zich politieke verzetsbewegingen die geleid werden door een Birmese elite van etnische Birmezen.⁶² In de Birmese hoofdstad Rangoon kwamen er kleine Birmaanse nationalistische groepen die heimelijk en in het openbaar stredden voor een betere sociaaleconomische positie. Hiervan verwierf de nationalistische beweging de 'Thakins' (vrij vertaald als 'meesters'), de meeste invloed en zouden veel leiders uit die beweging later van grote invloed zijn op gebeurtenissen in de postkoloniale periode.

Charney beschrijft de periode tussen 1937 en 1947 als een periode waarin de belangrijkste politieke leiders van Birma bestuurlijke en politieke ervaring opdeden.⁶³ Zowel vanuit het koloniale regime als later door de Japanse bezetting werden vormen van zelfbestuur gestimuleerd. Tijdens het Britse koloniale bewind, de Japanse bezetting en de periode tot de onafhankelijkheid speelden de etnisch Birmese intellectuelen Aung San en U Nu een belangrijke rol.

Net als Aung San, behoorde U Nu tot de nieuwe politieke elite van Birma, die geschoold was vanuit het Britse onderwijssysteem. Net als de latere Indonesische leider Soekarno kwam hij uit een patriottisch gezin, dat zich verzette tegen de Britse overheersing.⁶⁴ U Nu zocht vanaf zijn jeugd naar een verbinding tussen boeddhistische en communistische, marxistische vormen van nationalisme. Tijdens zijn studententijd was hij samen met Aung San verantwoordelijk voor een kritisch artikel over de rector van de Universiteit, waardoor beiden van de universiteit werden verbannen en dit tot studentenprotesten leidde. Later sloten beide heren zich aan bij een nationalistische groep 'Doboma Asiayone', waar zij in contact kwamen met andere intellectuelen van de Birmese etniciteit.⁶⁵

In 1944 speelde U Nu, die net als veel andere etnisch Birmezen zelf ook gediend had onder de Japanners, een belangrijke rol bij de strijd tegen de Japanse bezetter vanuit de 'Antifascistische Organisatie'. Hierbij werkte hij samen met generaal Aung San van het Birmese nationale leger. De militaire leider Aung San had een militaire training gevolgd onder leiding van de Japanners om zich effectiever tegen de Britse bezetting te kunnen verzetten.⁶⁶ Deze nieuwe leiders oriënteerden zich op een nieuwe staatsideologie.

---

⁶¹ Charney, *A History of Modern Burma*, 23.

⁶² Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 220.

⁶³ Charney, *A History of Modern Burma*, 71.

⁶⁴ Prashad, *The Darker Nations*, 47.

⁶⁵ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 222.

⁶⁶ *Ibidem*, 230.

In 1947 vonden er echter belangrijke verschuivingen plaats binnen deze nationale elite van Birmezen.⁶⁷ Voordat de onafhankelijkheid gerealiseerd kon worden, werd de politieke leider Aung San en een groot deel van zijn kabinet vermoord. Het gevolg was dat belangrijke politieke leiders die mee hadden gedaan aan het opstellen van de grondwet uit het politieke veld verdwenen. Bovendien werd U Saw, de premier tijdens het koloniale tijdperk (1940-1942), beschuldigd van deze moord en ter dood veroordeeld.⁶⁸ Door de moord op Aung San werd het proces van onafhankelijkheid versneld. Hierdoor begon de Birmese onafhankelijkheid met een hernieuwd politiek speelveld. Er ontstond door deze moord op de politiek leider Aung San een politieke machtsstrijd binnen de Birmese elite. De veelbelovende charismatische militaire leider Aung San was vermoord, U Saw werd opgehangen en Ba Maw was politiek gezien uitgeschakeld door zijn nauwe banden met de Japanners.⁶⁹

In de periode na de onafhankelijkheid tussen 1948 en 1962 speelde de politieke leider U Nu een belangrijke rol.⁷⁰ Na de moord op Aung San werd hij in 1948 de eerste premier van Birma. Hij had destijds nauw overleg met onder meer (minister) president Nehru van India.⁷¹ U Nu nam ook het initiatief voor de Bandungconferentie. Hij had destijds zijn sporen verdiend in het nationale verzet tegen zowel de Britten als de Japanners. Deze periode had zijn politieke visie gevormd. Na de onafhankelijkheid in 1948 trok de politieke elite van de etnische groep van Birmezen de politieke macht naar zich toe. Hun verzetsactiviteiten tijdens het koloniale regime en de Japanse bezetting legitimeerden deze positie.

U Nu distantieerde zich van de twee groepen die binnen Birma invloed uitoefenden, namelijk de Birmese communistische partij, die onder invloed stond van de Chinese communisten, en het in Birma gelegeerde Kuomintang leger, dat door de V.S. werd gesteund. Hij voelde meer voor een “derde weg”, een standpunt dat ook door andere voormalige koloniale landen werd gedeeld tijdens de Bandungconferentie van 1955. Tijdens de Bandungconferentie in 1955 ontwikkelde de politieke leider U Nu samen met andere leiders van niet onafhankelijk geworden staten gezamenlijke waarden en uitdagingen.⁷² Samen met zijn politieke aanhangers streefde hij naar een nieuw type samenleving, gebaseerd op socialistische denkbeelden die werden gecombineerd met de boeddhistische traditie van zijn land. Vanuit het perspectief en positie als derdewereldland zocht hij samen met de andere politieke leiders van de Bandung conferentie naar wat voor hun landen de beste weg naar de toekomst zou zijn. Hierdoor ontstond er een alternatieve visie op de economische en politieke emancipatie in deze ongebonden landen. Vanuit dit gemeenschappelijke referentiekader werkten zij aan de emancipatie van hun land, waardoor zij konden rekenen op het vertrouwen en de

---

⁶⁷ Charney, *A History of Modern Burma*, 71.

⁶⁸ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 237.

⁶⁹ Charney, *A History of Modern Burma*, 71.

⁷⁰ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 238.

⁷¹ Lall, 'Indo-Myanmar Relations in the Era of Pipeline Diplomacy', 431.

⁷² Prashad, *The Darker Nations*, 39.

steun van de bevolking. De situatie in Birma was echter niet gemakkelijk vanwege de vele ethische conflicten tussen diverse bevolkingsgroepen.

3.3 De koloniale erfenis en de verhoudingen tussen de stedelijke elite en de plattelandsbevolking

In het voorjaar van 1948 werd de Unie van Birma uitgeroepen. Charney beschrijft de Birmese samenleving in de periode tussen 1948 en 1958 als een democratisch experiment.⁷³ Dit experiment onder leiding van de politieke leiding van U Nu mislukte onder invloed van allerlei factoren. Birma werd binnen zes maanden na de onafhankelijkheid van Groot-Brittannië al geconfronteerd met ingrijpende ongeregeldeheden in de vorm van gewapende opstanden onder de boeren van het platteland.⁷⁴ Volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin stond de nieuwe Birmese regering na de onafhankelijkheid in 1948 voor een onmogelijke opgave.⁷⁵ Na het vertrek van de Britten in 1948 was er geen goede staatsstructuur en was een eenheid tussen diverse bevolkingsgroepen ver te zoeken. Het klimaat om Birma tot een parlementaire democratie om te vormen was heel ongunstig. Het nieuwe land verkeerde door allerlei spanningen tussen groepen uit het verleden in een staat van burgeroorlog.⁷⁶

Er was al snel sprake van strijd tegen de nieuwe regering door de communisten, groepen van voormalig (ontslagen) militairen en de etnische groep Karen. Deze groepen waren ontevreden over de nieuwe regering van U Nu, omdat zij van regeringsmacht werden uitgesloten. Selth brengt de politieke instabiliteit van het postkoloniale Birma in verband met de dominantie van één politieke groep: de etnische Birmezen.⁷⁷ Andere etnische groepen gingen wel akkoord met de nieuwe natie, maar hun leiders maakten geen deel uit van deze regering.

Volgens Charney zijn de jaren dat dat U Nu aan de macht was alleen te begrijpen in het licht van de voortdurende burgeroorlog die zich binnen Birma afspeelde. Daarbij speelde ook de strijd tegen de communisten een belangrijke rol.⁷⁸ Aung San had net voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog de Birmese Communistische Partij (BCP) helpen oprichten. Deze partij raakte echter al tijdens de Japanse bezetting verdeeld. De communistische leider Thakin Soe organiseerde op het Birmese platteland het verzet van de boeren tegen de Japanse en later de Britse overheersing. In 1945 werd hij door de leider Than Tun uit de meer gematigde BCP partij gezet. Thakin Soe richtte met zijn radicalere volgelingen een nieuwe communistische partij op, namelijk de Communistische Partij Birma (CPB). Volgens Charney waren beide communistische partijen populair onder de

---

⁷³ Charney, *A History of Modern Burma*, 72.

⁷⁴ Andrew Selth, 'Race and Resistance in Burma, 1942–1945' *Modern Asian Studies* 20 (1986) 3: 483-507, aldaar 483.

⁷⁵ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 242.

⁷⁶ Walton, 'Ethnicity, Conflict, and History in Burma', 889.

⁷⁷ Selth, 'Race and Resistance in Burma', 483.

⁷⁸ Charney, *A History of Modern Burma*, 73.

boerenbevolking.⁷⁹ Toen de Britten deze nieuwe partij als illegaal verklaarden, intensiverde de gewapende verzetsstrijd van deze communisten. Zes maanden na de onafhankelijkheid werd de nieuwe regering van Birma al geconfronteerd met gewapende opstanden door de communisten.⁸⁰

3.4 De koloniale erfenis en de conflicten tussen etnische groepen

Birma kende al een lange geschiedenis van politiek geweld en spanningen tussen diverse nationale etnische groepen.⁸¹ Er bestond al etnische en religieuze discriminatie en vervolging vóór de Britse bezetting van 1886. Het gebied dat door de Britten in 1886 werd bezet had daarvoor nooit een nationale staatsvorm gekend waarmee alle bevolkingsgroepen zich konden identificeren. Op dit grondgebied woonden wel honderd verschillende nationaliteiten, die dus daarvoor nog nooit vanuit een centrale administratie waren bestuurd.

Al tijdens het koloniale regime bestonden er conflicten tussen de regering in de hoofdstad en de etnische groep die wordt aangeduid met de naam Karen.⁸² De Karen worden gerekend tot één van de drie grootste etnische groepen van Birma. Zij zijn woonachtig in het grensgebied met Thailand en zijn volgens South heel divers in hun culturele, taalkundige, religieuze en ideologische achtergronden.⁸³ In de koloniale periode werd het verzet aangevoerd door lokale boeddhistische charismatische leiders uit dorpen in de afgelegen heuvels. Zij eisten regionale zeggenschap.⁸⁴ Later kwam er in dit gebied ook een verzetsbeweging op gang die werd gedomineerd door Karen die tot het Christendom zijn bekeerd.⁸⁵

Brown brengt het verzet van de Karen ook in verband met het koloniale verleden, toen de Britten in de 19e eeuw op grote schaal de productie van opium in deze regio's stimuleerden.⁸⁶ Hierdoor ontstond er een behoefte aan goedkope opium en werd de regio van deze productie en inkomsten afhankelijk. Door deze opiumproductie ontstond er in het grensgebied van Noordoost Birma een informele economische sector, waardoor het verklaarbaar is dat lokale leiders geen inmenging van buiten wensten. Zij anticipeerden op regionale onafhankelijkheid, zoals was vastgelegd in de grondwet van 1947, en die nog samen met de Britten was opgesteld. Na de onafhankelijkheid in 1948 voerde deze Karen groep verschillende onderhandelingen met de nieuwe regering in Rangoon. Toen zij echter onvoldoende politieke macht en autonomie wisten te verwerven,

---

⁷⁹ Ibidem, 73.

⁸⁰ Selth, 'Race and Resistance in Burma', 483.

⁸¹ Ekeh en Smith, 'Minorities in Burma', 1.

⁸² Ashley South, 'Karen Nationalist Communities: The "Problem" of Diversity', *Contemporary Southeast Asia: A Journal Of International & Strategic Affairs* 29 (april 2007) 1, 55-76, aldaar 66.

⁸³ South, 'Karen Nationalist Communities', 56.

⁸⁴ Ibidem, 66.

⁸⁵ Ibidem, 72.

⁸⁶ Catherine Brown, 'Burma: The Political Economy of Violence', *Disasters* 23 (1999) 3, 234-256, aldaar 242.

kozen zij voor gewapende strijd.⁸⁷ South wijst op de invloed van de christelijke zending en missie, waardoor de onderlinge verdeeldheid binnen de Karengroep al toenam tijdens al het koloniale regime.

Dat de Britten al zo snel na de Tweede Wereldoorlog toestonden dat hun voormalige kolonie onafhankelijk werd, heeft te maken met hun negatieve ervaringen met de vrijheidstrijd in hun andere voormalige koloniale gebieden. Volgens Grimal beseften de Britten al vrij snel dat zij niet tegen nationalistische bewegingen waren opgewassen. Na hun strijd tegen de Mau Mau in Kenia en de Maleise opstand zag de Britse regering in dat zij niet in staat was om het Britse koloniale rijk te handhaven.⁸⁸

In Birma resulteerde de Britse inspanning om het land te dekolonialiseren in 1947 tot de opstelling van een nieuwe grondwet, waarin de onafhankelijkheid van het land werd vastgelegd.⁸⁹ Deze onafhankelijkheid werd voorbereid door middel van onderhandelingen met de politieke leiders van diverse etnische groepen. Daarbij werd hen door de Britten bij de onafhankelijkheid in 1947 bestuurlijke onafhankelijkheid beloofd. Dit werd ook vastgelegd in de grondwet. Een belangrijk onderdeel van de grondwet was dat bepaalde etnische minderheden uit relatief autonome afgebakende gebieden het recht hadden op onafhankelijkheid. In deze bepaling stond dat zij na tien jaar, in 1957, het recht zouden hebben om een zelfstandige, autonome natie te creëren. Daarom verwachtten verschillende etnische groepen niet dat de nieuwe staat Birma hun regionale hegemonie zou aantasten.

Toen de nieuwe regering van U Nu deze regionale onafhankelijkheid niet honoreerde, gingen deze groepen zich verzetten. Ook de dominantie van de etnisch Birmese groep op het landsbestuur in de hoofdstad Rangoon gaf aanleiding tot veel strijd en conflicten tussen deze etnische groepen en de regering.⁹⁰ Hierbij is het belangrijk om op te merken dat naast strijd tussen de regering en etnische minderheden, er ook strijd ontstond tussen de minderheden zelf. Deze verdeeldheid tussen de etnische minderheden zorgde ervoor dat het verzet tegen de Birmese meerderheid verdeeld was en niet op elkaar afgestemd. Hoewel de strijd tegen de Birmese meerderheid lange tijd zou voortduren, verkeerde het hierdoor altijd in een zwakkere positie tegenover het eensgezinde Birmese leger.⁹¹

---

⁸⁷ South, 'Karen Nationalist Communities', 69.

⁸⁸ Henri Grimal, *Decolonization: The British, French, Dutch and Belgian Empires 1919-1963*, Routledge & Kegan Paul (Londen 1978), aldaar 137.

⁸⁹ Charney, *A History of Modern Burma*, 70.

⁹⁰ Tin Maung Maung Than, 'Dreams and nightmares: State building and ethnic conflict in Myanmar (Burma)', in: Kusuma Snitwongse en W. Scott Thompson (red.), *Ethnic Conflicts in Southeast Asia* (Singapore 2005) 65-108, aldaar 66.

⁹¹ Martin T. Smith, 'Ethnic Politics and Regional Development in Myanmar', in: Kyaw Yin Hlaing, Robert H. Taylor, Tin Maung Maung Than (red.), *Myanmar: beyond politics to societal imperatives* (2005) 56-85, aldaar 61.

3.5 De koloniale erfenis in relatie tot autoritarisme

Volgens Prashad speelt autoritarisme een belangrijke rol als de leiders van een samenleving na de onafhankelijkheid alle macht in één hand verenigen. Dit betekent dat beslissingen of regels van bestuur niet gebaseerd zijn op overeenkomsten tussen verschillende belangengroepen, maar op gezag en autoritaire argumenten. De vraag is in hoeverre er in Birma tussen het uitroepen van de onafhankelijkheid in 1948 en de militaire machtsovername van 1962 sprake was van een inclusieve democratie, die gelegitimeerd was onder alle delen van de bevolking, of eerder een politieke situatie die trekken vertoonde van autoritarisme en welke invloed het koloniale verleden had op deze situatie?

De etnische en politieke spanningen werden in 1947 in de periode voorafgaand aan de onafhankelijkheid versterkt door de onderhandelingen en beloften van de Britse regering.⁹² Na de machtsovername in 1945 startten de Britten onderhandelingen tussen verschillende etnische en politieke groepen om de afhankelijkheid van Birma voor te bereiden. Daarbij werd er met de afgevaardigden van verschillende etnische groepen gesproken over de mogelijkheden voor regionale autonomie. Zo onderhandelden de Karen net als andere etnische groepen uit de grensgebieden van Birma, zoals de Shans, Chins en Kachins, met de Britse regering over het verkrijgen van regionale autonomie.⁹³ De woonplaatsen van de Karengroep waren echter zo ver van elkaar verspreid, dat het in tegenstelling tot de andere etnische groepen niet gemakkelijk was om voor de Karen een centrale regio aan te wijzen. Bovendien was deze groep onderling ook sterk verdeeld:

Erecting an integrated Karen homeland was thus more problematic than for the Shans, the Kachins, or the Chins. The biggest challenge, however, was the bifurcation of Karen leadership between those who favoured integration into Burma and those who preferred to establish an independent state.⁹⁴

Hoewel het de bedoeling van de Britten was dat Birma in 1948 een democratie zou worden en zij in hun onderhandelingen hier voorbereidingen voor troffen, trok de nieuwe regering al snel meer macht naar zich toe. De onderlinge politieke en ideologische verdeeldheid tussen diverse bevolkingsgroepen was groot. Na het vertrek van de Britten leefden politieke rivaliteiten weer op. Er was sprake van strijd tussen diverse politieke groeperingen. Dit markeerde het begin van de vele opstanden en interne conflicten die het land tot de dag van vandaag in haar greep houden.

Charney brengt de politieke instabiliteit van de nieuwe regering in verband met een gebrek aan een duidelijke visie op de toekomst van Birma.⁹⁵ Zo had U Nu niet de leiderschapskwaliteiten en het charisma van de in 1947 vermoorde leider Aung San.⁹⁶ Hij was niet in staat om Birma om te vormen tot een politieke eenheid. Na de moord op de politieke leider Aung San in 1947 ontbrak het de

---

⁹² Ibidem, 60-71.

⁹³ Ibidem, 66.

⁹⁴ Ibidem, 66.

⁹⁵ Charney, *A History of Modern Burma*, 92.

⁹⁶ Ibidem, 72.

leidinggevende politieke partij de AFPFL aan een duidelijke politieke en maatschappelijke visie die voor eenheid en rust in het door onderlinge strijd verdeelde Birma kon zorgen.

Toen Aung San in 1947 werd vermoord liet hij een machtsvacuüm na welke werd opgevuld door de leider van de grote AFPFL partij, U Nu.⁹⁷ Deze AFPFL (Anti-Fascist People Freedom League) partij bestond in werkelijkheid uit verschillende politieke stromingen die tijdens de onafhankelijkheidsstrijd tegen de Japanners gezamenlijk op hadden getreden. Bij de eerste verkiezingen van de Unie van Birma werd de 'Anti-Fascist People Freedom League' (AFPFL) met grote meerderheid gekozen, omdat deze bestond uit een diverse verzameling van politieke partijen. Deze partijen, bestaande uit communisten, socialisten en nationalisten, hadden zich verenigd onder de AFPFL, de politieke opvolger van de AFO, om daarmee onafhankelijk te worden van de Japanse bezettingsmacht. Hoewel de nationalisten, communisten en liberalen zich hadden verenigd in een overkoepelende partij, bestond deze partij voornamelijk uit politici van dezelfde etnische groep, namelijk de Birmezen, niet te verwarren met de naam van het land, Birma, en haar burgers, die ook Birmezen zijn.

De regering U Nu sloot bepaalde politieke leiders van ander groepen uit van regeringsdeelname omdat er onderlinge conflicten ontstonden. De nieuwe regering in Rangoon sloot onder andere de communisten uit van regeringsdeelname. Charney brengt dit in verband met de angst van de regeringsleider U Nu voor een overname van Birma door de communisten, die immers bewapend waren en veel aanhang onder de boeren in bepaalde delen van het land hadden opgebouwd.⁹⁸ Zij organiseerden ook studentenstakingen en waren betrokken bij het ontvreemden van rijst. De gematigde communistenleider Than Tun beschuldigde de AFPFL van rechtse politiek en dit had een negatief effect op de pogingen om partijen met elkaar te verzoenen. Hij werd in 1948 gearresteerd.

Deze politieke ontwikkelingen gaven al zes maanden na de onafhankelijkheid aanleiding tot gewapende strijd met de communisten.⁹⁹ Daarbij speelde ook de invloed van de communistische beweging in het buitenland mee. In de periode tussen 1950 en 1954 waren politieke bewegingen actief in de grensgebieden in het Noord Oosten van Birma, zoals de Kuomintang en de communisten.¹⁰⁰ Zo kreeg de regering van U Nu al snel te maken met de aantasting van de soevereiniteit door de inval van de Chinese Kuomintang (KMT) in de Noord-Oostelijke regio van de Shan. Hierdoor raakte het Burmese Independence Army (BIA), naast de losse lokale opstanden in de periferie van Birma, ook verwickeld in een nieuwe oorlogstrijd met een buitenlandse macht. De regeringsleider U Nu ging echter met de Chinezen over dit grensgebied onderhandelen en wist daardoor ergere conflicten te voorkomen.¹⁰¹

---

⁹⁷ Ibidem, 73.

⁹⁸ Charney, *A History of Modern Burma*, 73.

⁹⁹ Selth, 'Race and Resistance in Burma', 483.

¹⁰⁰ Prashad, *The Darker Nations*, 166.

¹⁰¹ Ibidem, 166.

Ook de etnische minderheden gingen over tot verzet tegen de regering van U Nu. Hun recht op soevereiniteit, zoals was afgesproken en vastgelegd in de eerste opzet van de grondwet in 1947, werd niet gehonoreerd. Dit resulteerde volgens Charney in het verzet van verschillende groepen tegen de regering in Rangoon.¹⁰² De vele etnische groeperingen, zoals de Karen en Mons gingen zich tegen de regering verzetten. De etnische groepen zoals de islamitische Arakane, de Karen, de Kachin en de Mon kwamen het eerst in opstand tegen de centraal geleide en door etnisch Birmezen gedomineerde staatsgezag in Rangoon. In een latere fase gold dit ook voor etnische groepen zoals de Shan en Chin. Volgens Selth hadden deze etnische spanningen, die al voor en tijdens het koloniale regime waren ontstaan, grote invloed op de politieke toekomst van Birma.¹⁰³ Deze etnische spanningen verergerden onder de bezetting van de Japanners:

Ultimately, these racial antagonisms have their origins in the country's pre-colonial and colonial past, but the differences which arose after the defeat of the Japanese in 1945 were greatly exacerbated by the events of the war period.¹⁰⁴

Het gewapend verzet van al deze groepen werd mede mogelijk omdat zij over wapens konden beschikken die door de Britten en de Japanners waren achtergelaten.¹⁰⁵ In feite kon de nieuwe regering nauwelijks macht uitoefenen buiten een straal van 70 km vanaf de hoofdstad. De oorzaak hiervan was volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin dat de Britten en Japanners het land voornamelijk onderworpen hadden door middel van afspraken met lokale heersers.¹⁰⁶ Deze heersers verwachtten eenzelfde soort beleid van de nieuwe regering in de hoofdstad Rangoon.

De regering van U Nu slaagde er niet volgens Charney in om de naoorlogse Birmese samenleving om te vormen tot een socialistische economie. Zij faalden om effectief op te treden tegen de gewapende strijd in diverse regio's:

The Nu government was under constant pressure to build a socialist economy while fighting an ongoing and very serious civil war, on the one hand, and maintaining an equally challenging neutral position in the Cold War, on the other.¹⁰⁷

Daardoor had de regering van U Nu volgens Charney in 1958 geen andere keuze dan het akkoord gaan met een militaire machtsovername. Zonder de inzet van de militairen dreigde de desintegratie van de staat Birma.¹⁰⁸ Welke rol de militairen in dit proces speelden wordt in de volgende paragraaf behandeld.

3.6 De koloniale erfenis in relatie tot militarisme

---

¹⁰² Charney, *A History of Modern Burma*, 72.

¹⁰³ Selth, 'Race and Resistance in Burma', 483.

¹⁰⁴ Ibidem, 483.

¹⁰⁵ Charney, *A History of Modern Burma*, 92.

¹⁰⁶ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 238.

¹⁰⁷ Charney, *A History of Modern Burma*, 92.

¹⁰⁸ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 239.

Welk inzicht geeft het koloniale verleden in de factoren die een rol hebben gespeeld bij de machtsovername door de militairen in Birma? En op welke wijze zijn de militairen aan de macht gekomen en hoe hebben zij deze weten te behouden?

De oorsprong van de militaire macht in Birma kan in verband worden gebracht met het verzet tegen de koloniale overheersing en de invloed van de Japanners voorafgaand en tijdens de bezetting van Birma tijdens de Tweede Wereldoorlog. Daardoor stonden zij open voor een militaire training door de Japanners. Zij deden door hun verzetsactiviteiten veel militaire ervaring op. Later boden zij ook verzet tegen de Japanners. Dit legitimeerde hun positie als leiders in het postkoloniale Birma na de terugkeer van de Britten.

Na de onafhankelijkheid hebben zij zich weten te ontwikkelen als een machtsfactor van betekenis, mede omdat zij de strijd aanbonden met onder andere de communisten. Door deze strijd sloten zij aan bij de belangen van het Westen tijdens de ontwikkeling van de Koude Oorlog. Het was dus niet vreemd dat zij zich in 1958 en wederom in 1962 opwierpen om orde te brengen in de toenemende spanningen en conflicten die het land teisterden.

3.6.1 Koloniale verzetservaring en militaire training onder de Japanners

Sinds de onafhankelijkheidsstrijd hebben militaire leiders van Birmese etnische achtergrond in Birma invloed uitgeoefend. De militaire leiders in Birma waren gevormd door hun strijd tegen het kolonialisme. Dit verzet maakte hen ontvankelijk voor een militaire training door Japanse officieren. Toen in 1939 een groep uit de Thakins beweging werd benaderd door een Japanse kolonel, kolonel Suzuki, vonden er in Azië enorme machtsverschuivingen plaats in allerlei landen in verband met de Tweede Wereldoorlog.¹⁰⁹ Deze Japanse expansie veranderde de wijze waarop de Birmezen aankeken tegen de macht van Groot Brittannië. Volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin bood de Japanse invasie ten eerste een gelegenheid aan de Thakins beweging om zich militair te scholen en zich bewust te worden van het feit dat de Britten niet onverslaanbaar waren.¹¹⁰ In de beginperiode identificeerden zij zich met de Japanners. Zij toonden aan dat Aziaten in staat waren om de machtige Britten te verslaan. Bovendien waren zij net als deze etnische Birmese Boeddhisten.

Een groep van dertien man onder leiding van Aung San, een jonge advocaat die was opgeleid op Rangoon University en een prominent lid was van de Birmaanse nationalistische Thakins beweging, werd gevraagd om in het geheim aan een militaire training deel te nemen onder leiding van de Japanse kolonel, Suzuki.¹¹¹ In 1941 werd deze groep in Bangkok getraind en leerde het te saboteren, te werken vanuit een militaire strategie, informatie te verzamelen vanuit spionagetactieken en leerde ze organisatiestrategieën waarmee zij hun eigen onafhankelijkheidsbeweging konden vormgeven. De reden dat het Japanse regime dit deed was om voorbereidingen te treffen voor een Birmese invasie en getrainde mensen klaar te hebben staan die konden helpen bij een eventuele

---

¹⁰⁹ Ibidem, 231.

¹¹⁰ Ibidem, 235.

¹¹¹ Ibidem, 230.

militaire campagne. Dit wijst erop dat deze jonge oppositieleiders betrokken werden om deel te nemen aan de oorlog die de Japanse regering aan het plannen was.

Een belangrijke ontwikkeling voor de politieke verhoudingen in Birma volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin was de oprichting en activiteiten van het Burmese Independence Army (BIA).¹¹² Voor deze Birmese groep onder leiding van Aung San was het niet vanzelfsprekend om zich met het Japanse leger te verenigen, aangezien hij met zijn groep meer sympathie had voor socialistische en communistische ideeën. Deze ideeën waren niet verenigbaar met het Japanse fascisme.¹¹³ Maar Aung San en de zijnen zagen dit als de enige levensvatbare route naar onafhankelijkheid van de Britten. Toen de Japanners daadwerkelijk Birma eind december 1941 binnenvielen, hielp deze groep jonge Birmezen, inmiddels bestaande uit een paar duizend man, de Japanse invasie tot een succes te maken en te legitimeren als een strijd voor onafhankelijkheid.

In 1943 was de strijd in het voordeel van de Japanners beslecht en riepen de Japanners in naam de Birmese onafhankelijkheid uit. Onder leiding van een Japans bestuur werd de 'State of Birma' opgericht.¹¹⁴ Om het draagvlak onder de Birmezen te vergroten werd er gesuggereerd dat de Japanse leidinggevende kolonel Suzuki een verre afstammeling was van de Birmese koninklijke familie. De Japanners lieten deze nationale Birmese leiders uiteindelijk niet delen in de militaire macht en reduceerden het leger van deze Birmezen in sterke mate, waardoor zij invloed verloren.¹¹⁵ Zo werd het Burmese Independence Army (BIA) door de Japanners omgedoopt tot het Birma National Army (BNA).

Hoewel het Japanse bestuur volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin een overheid met lokale leiders in Rangoon, de toenmalige hoofdstad van Birma, liet zetelen, had deze overheid niet veel macht buiten Rangoon.¹¹⁶ In deze nieuwe regering werden veel leiders van de Thakins beweging opgenomen, waarbij Aung San minister van Defensie werd en Ba Moau de minister-president. De oppositieleider U Nu werd aangesteld als minister van Buitenlandse Zaken. Maar deze nieuw gevormde regering had weinig steun van de Birmese bevolking en kon alleen enige invloed uitoefenen in de stad Rangoon en haar directe omgeving. Dit hield in dat de Japanners de status quo in de rest van Birma grotendeels liet blijven bestaan, net zoals tijdens de Britse koloniale periode. Vooral voor de bevolking in de 'lowland' regio, een langgerekte strook die door heel Birma loopt, langs de Irrawaddy rivier, waar rijstproductie centraal stond, was de Japanse invasie en bezetting zwaar, omdat zij grondstoffen en voedsel moesten afstaan aan de Japanse troepen en de leiders van de BNA. Deze rivier was belangrijk omdat deze snel vervoer van hout en andere grondstoffen richting Japan mogelijk maakte. Zie ook kaart I in de appendix.

---

¹¹² Ibidem, 230-231.

¹¹³ Ibidem, 231.

¹¹⁴ Charney, *A History of Modern Burma*, 46.

¹¹⁵ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 231-232.

¹¹⁶ Ibidem, 234.

Hoewel Aung San en zijn kameraden deel mochten nemen aan de Japanse bezettingsmacht en het overheidsapparaat, waren zij nog steeds niet echt onafhankelijk.¹¹⁷ Ze maakten deel uit van een Birmese natie die nog steeds onder supervisie stond van een buitenlandse mogendheid. Hoewel deze mogendheid meer culturele overeenkomsten leek te hebben, bleven de fascistische denkbeelden van Japan schuren met de opvattingen van de Birmese elite. Bovendien had deze etnisch Birmese groep meer sympathie voor het socialisme en communisme dan voor het fascisme. Zo was Aung San naast medeoprichter van de BIA ook de medeoprichter van de BCP (Burmese Communist Party). Toen Japan besloot het inheemse leger, de BIA, te verkleinen en daarbij ook nog eens actief begon te selecteren op denkbeelden, ontstond de vrees onder de Birmese politieke en militaire elite dat hun machtspositie kon worden aangetast. Daarom spraken zij in het geheim met andere politieke leiders van belangrijke politieke bewegingen in Birma en uiteindelijk ook met de Britten. Het doel hiervan was om samen met de Britten één front te vormen tegen het fascistische bewind van de Japanse bezetting, georganiseerd door de Birmese nationalisten. Zo ontstond in 1944 de Anti Fascistische Organisatie, de AFO. De oprichters waren de leiders van de communistische beweging van Birma CPB, de BNA onder leiding van Aung San en de People's Revolutionary Party, de socialistische volkspartij. Deze beweging werd belangrijk bij de toenadering naar de Britten en het verzet tegen de Japanners.

Achteraf gezien was deze periode onder de Japanse bezetting volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin wel waardevol voor de militaire en politieke leiders, omdat zij zagen dat het mogelijk was om het Westerse Britse koloniale rijk te verslaan, welke daarvoor een onoverwinnelijke macht leek.¹¹⁸ Dit gaf hen zelfvertrouwen, waardoor zij zich los konden maken van de Japanse bezetters en zij voor een eigen onafhankelijke koers kozen. Zij hadden daardoor aanzien opgebouwd onder de groep etnisch Birmezen.¹¹⁹ Daarbij speelde ook dat deze jonge militaire leiders, waaronder Aung San en de latere militaire leider Ne Win, door hun gedeelde geschiedenis een hechte groep vormden. Zij ontwikkelden een hechte kameraadschap door hun gezamenlijke militaire trainingen en vechtervaringen tijdens de Japanse bezetting, waardoor zij volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin ook in de periode daarna invloed konden uitoefenen:

Perhaps most important, the combined experience of fighting, training and learning together, more than any single idea, created a deep sense of camaraderie among the cadets, a bond that would prove to be invaluable in subsequent decades.¹²⁰

3.6.2 Uitbreiding en opbouw van de macht van het leger na de onafhankelijkheid

Dat de militaire elite een rol van betekenis kon gaan spelen in het postkoloniale Birma was volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin omdat militaire leiders zoals Aung San en Ne Win door de meerderheid

---

¹¹⁷ Ibidem, 233-234.

¹¹⁸ Ibidem, 235.

¹¹⁹ Ibidem, 235.

¹²⁰ Ibidem, 235.

van de Birmese bevolking in eerste instantie gezien werden als de helden die ervoor gezorgd hadden dat Birma van de Britten werd bevrijd.¹²¹ Charney geeft echter aan dat deze militairen in 1949 volgens de CIA nog niet beschikten over veel militair overwicht. Dit overwicht kreeg pas goed vorm toen generaal Ne Win het leger begon uit te breiden om effectiever tegen de rebellen op te kunnen treden:

According to a CIA-report, the Burmese Armed Forces were “small, inadequately trained, and poorly equipped.” [...] The armed forces controlled the central valley, where they were concentrated, while insurgents were scattered on the edge of the central valley. [...] In response to the challenge, Ne Win oversaw an expansion of the Army, focussed on improving its weaponry and the efficiency of its command and administration, and mobilized new resources for the war effort.¹²²

Doordat er voor het leger een urgentie was om in de continu strijd met de rebellen in de periferie, had Ne Win de legitimiteit om het leger uit te breiden. Dit betekende dus meer budget, manschappen en een grotere rol in het Birmese staatsapparaat.

Een tweede reden dat het Birmese leger een rol van betekenis kon spelen, was dat het de enige gewapende partij was die eensgezind bleef. Doordat de rebellen niet alleen streden tegen het Birmese leger maar ook onderling, tegen andere etnische rebellerende groeperingen, was het verzet zich niet verenigd, maar verdeeld. Hier stond een verenigd Birmees leger tegenover, waardoor de etnische rebellengroepen nauwelijks een kans maakten om te slagen in hun doelen.¹²³

3.6.3 De eerste militaire interventie in 1958

Onder leiding van generaal Ne Win en zijn aanhangers werd er nog geen twaalf jaar na de onafhankelijkheid in Birma een militaire interventie gepleegd. Deze eerste militaire inmenging tijdens de ‘caretaker government’ van ‘58-’60 kwam niet onverwachts tot stand. Zoals eerder beschreven speelden de militairen in Birma al een rol op het politieke arena tijdens de Japanse inmenging en daarna tijdens de onafhankelijkheid. Zo was Aung San als militair door de Japanners opgeleid en werd hij nadat hij zich van de Japanse bezettingsmacht had afgekeerd, beschouwd als de belangrijkste nieuwe politieke leider.

Omdat de nieuwe regering onder leiding van U Nu niet goed in staat was om politieke stabiliteit in het land te creëren, konden de militairen de macht naar zich toetrekken.¹²⁴ Er was sprake van spanningen tussen diverse groepen binnen de regeringspartij en ook deden zich etnische regionale conflicten voor, bijvoorbeeld in de grensgebieden. Zo ontstond er in 1956 een machtsvacuüm toen diverse communistische leden van de AFPFL zich afsplitsten en zich tegen het premierschap van U Nu keerden. Deze gewapende conflicten bereikten een hoogtepunt in 1958, waarna U Nu volgens de officiële lezing zijn taken tijdelijk overgaf aan een militaire ‘caretaker

---

¹²¹ Ibidem, 235.

¹²² Charney, *A History of Modern Burma*, 77.

¹²³ Peter Carey, ‘From Burma to Myanmar: Military Rule and the Struggle for Democracy’, *Research Institute for the Study of Conflict and Terrorism* 304 (1997) 8.

¹²⁴ Charney, *A History of Modern Burma*, 93.

government', om zodoende de stabiliteit te bewaken.¹²⁵ Generaal Ne Win installeerde daarbij militairen op allerlei bestuurlijke posten en bij staatsbedrijven in de industrie en handel:

When, at the end of 1958, a caretaker government was put into place under General Ne Win, he appointed military men as heads of many public agencies. In particular, state-owned industrial and commercial enterprises were operated by the military Defence Services Institute (DSI).¹²⁶

Bijzonder aan deze eerste militaire machtsovername was volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin dat er onder de bevolking naar aanleiding van deze militaire machtsovername geen rellen ontstonden of demonstraties.¹²⁷ Het is volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin dan ook zeer de vraag of dit wel een coup genoemd kan worden, ook omdat premier U Nu om deze interventie had gevraagd.¹²⁸ Er was ook geen sprake van protest vanuit het buitenland. Er werden geen diplomatieke relaties afgebroken of economische sancties aan het regime opgelegd. In de pers in de buurlanden werd de militaire coup zelfs als een positieve ontwikkeling gezien. De militairen werden zowel door de regeringspartij als buitenlandse mogendheden als essentiële factor beschouwd om de Unie van Birma bijeen te houden. Na het uiteenvallen van de politieke regering en de dreiging in 1949 dat troepen van de Karen Rangoon zouden bezetten, hadden zij een belangrijk rol gespeeld bij het stabiliseren van politieke onrust na de onafhankelijkheid. Onder jonge Birmezen werd een carrière bij het leger populair. In 1960 droeg generaal Ne Win de macht weer over aan de burgerregering onder leiding van U Nu.

Huang geeft echter aan dat generaal Ne Win al een jaar voor de definitieve coup in 1962 binnen de legertop de macht naar zich toe had getrokken, door tegenstanders te dwingen om ontslag te nemen.¹²⁹ Ook had hij militairen via premier U Nu op sleutelposities in de samenleving weten te installeren. Op deze wijze wist Generaal Ne Win op strategische wijze de militaire machtsfactor binnen de samenleving te institutionaliseren.

3.6.4 De tweede militaire interventie in 1962

De militairen grepen in 1962 onder leiding van generaal Ne Win weer de macht toen er een nieuwe federale beweging op het politieke toneel verscheen, die opkwam als protest tegen de burgerregering van U Nu.¹³⁰ Deze politieke beweging werd gevormd door de leiders van etnische minderheidsgroepen, zoals onder andere de Shan en de Kachin. Door deze onrust in de samenleving

---

¹²⁵ Ibidem, 93.

¹²⁶ Mutebi, 'Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform', 10.

¹²⁷ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 247.

¹²⁸ Ibidem, 241.

¹²⁹ Roger Lee Huang, 'Re-thinking Myanmar's Political Regime: Military Rule in Myanmar and Implications for Current Reforms', *Contemporary Politics* 19 (2013) 3, 247-261, aldaar 250, 10.1080/13569775.2013.804149 (10 oktober 2015).

¹³⁰ Ekeh en Smith, 'Minorities in Burma', 2.

konden de militairen zich weer opwerpen als de beste partij om een einde te maken aan de voortdurende onafhankelijkheidstrijd door verschillende etnische groepen.

Volgens Aung-Thwin en Aung-Thwin is er bij deze machtsovername in 1962 wel degelijk sprake van een *coup d'état*. Er werden 50 belangrijke regeringsleiders gearresteerd, waaronder U Nu.¹³¹ Bij deze coup van 1962 gingen de militairen met behulp van de installatie van de 'Revolutionary Council' controle uitoefenen over alle staatsonderdelen en op de gehele samenleving.¹³² Dit betekende een fundamentele verandering. Hierbij verdwenen de vrijheid van meningsuiting en invloed van het buitenland. Op internationaal gebied ging de militaire machtsovername uit 1962 namelijk gepaard met een economisch en politiek isolement.

Volgens Lall betekende de militaire coup van 1962 het einde van de diplomatieke en economische relaties tussen Birma en India.¹³³ Na de coup van 1962 was er geen contact meer tussen de Indiase en Birmese regering. In de eerste jaren na de onafhankelijkheid onderhield U Nu nog nauwe banden met Nehru, de premier van India.¹³⁴ Beide landen maakten immers tot 1932 deel uit van het Britse rijk. Beide landen deelden een lange grens van 1,643 km met elkaar en waren tijdens de koloniale periode hecht met elkaar verbonden. Zo sloten zij na hun onafhankelijkheid van de Britten een vriendschapsverdrag. Ook waren beide landen betrokken bij de oprichting van de Non-Aligned Movement (NAM). Deze gebeurtenissen geven aan dat dit Birmese militaire bewind de nadruk legde op nationalisme.

Volgens Mutebi gingen de militairen bij deze tweede machtsovername grondiger te werk om hun macht over het bestuurlijke staatsapparaat en de economie te verzekeren.¹³⁵ Ze stelden een revolutionaire raad in en creëerden een centraal administratief en veiligheidscomité. Zo drong de invloed van de militairen in alle sectoren van de samenleving door:

One of the first things the military did after assuming power in 1962 was to create the Central Security and Administrative Committee, headed by a high-ranking military officer and directly responsible to the Revolutionary Council. In addition, a hierarchy of Security and Administrative Committees (SACs), headed by military officers, was instituted at each regional and local level, and made responsible for public order, administration of law, government directives and coordinating projects. For the next ten years or so many private enterprises, both domestic and foreign-owned, were nationalized, and new corporations, mostly operated by government ministries and headed by military officers, were set up.¹³⁶

De militaire elite die deze militaire coup in 1962 in Birma pleegde, legitimeerde deze machtsovername door te wijzen op de onveilige nationale situatie. Dit keer boden zij in tegenstelling tot de vorige coup ook een politiek alternatief.¹³⁷ Zij wilden een Birmese vorm van socialisme vestigen, die zij legitimeerden door een verbinding te leggen tussen het inheemse boeddhisme en ideeën van

---

¹³¹ Aung-Thwin en Aung-Thwin, *A history of Myanmar since Ancient Times*, 242.

¹³² Charney, *A History of Modern Burma*, 131.

¹³³ Lall, 'Indo-Myanmar Relations in the Era of Pipeline Diplomacy', 431.

¹³⁴ *Ibidem*, 431.

¹³⁵ Mutebi, 'Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform', 11.

¹³⁶ *Ibidem*, 11.

¹³⁷ Charney, *A History of Modern Burma*, 109-132.

het socialisme. Daarvoor werd door Generaal Ne Win een speciale partij opgericht, namelijk: de 'Birma Socialist Programme Party'. Dit socialistische model ten behoeve van alle Birmezen werd echter na verloop van tijd door deze militaire machthebbers losgelaten. Hun model werd vervangen door eigen kaders van waaruit zij de wereld interpreteerden. Het militaire regime in Birma begon zich geleidelijk aan steeds meer als een autoritair regime te ontwikkelen. Cheesman geeft bijvoorbeeld aan hoe het autoritaire militaire regime in Birma de regionale rechtssystemen naar haar hand zette, zodat de juridische regionale onafhankelijkheid werd doorbroken.¹³⁸

Volgens Ekeh en Smith zijn door deze militaire machtsgreep uit 1962 de relaties met de bevolking en de regering verergerd, waardoor er een langdurige periode van strijd en onderdrukking aanbrak.¹³⁹ Hierbij waren diverse politieke leiders betrokken, zoals de leiders van democratische partijen en de leiders van etnische bevolkingsgroepen in de grensgebieden van Birma, die streven voor onafhankelijkheid van hun territorium.

Tenslotte werden de militairen in Birma onder leiding van generaal Ne Win een machtsfactor op zich, waarbij er sprake was van veel corruptie en het bevoorrechten van eigen familieleden en relaties. Net zoals het geval was bij leden van nieuwe elites in veel andere derdewereldlanden, gaven zij voorrang aan een luxe levensstijl in plaats van te investeren in de gelijkwaardige ontwikkeling van hun land.¹⁴⁰

Dat de Birmese militairen in 1962 aan de macht zijn gekomen kan dus verklaard worden vanuit hun politieke vorming en strijd tegen het kolonialisme, hun militaire activiteiten tijdens de Japanse bezetting, hun onderhandelingen met de Britten, hun heldenstatus, hun hechte onderlinge band en hun strategische wijze van opereren tijdens de instabiele periode na de onafhankelijkheid. Op deze wijze hebben zij de politieke macht binnen de postkoloniale samenleving naar zich toe weten te trekken.

---

¹³⁸ Nick Cheesman, 'How an authoritarian regime in Burma used special courts to defeat judicial independence', *Law & Society Review* 45 (2011) 4, 801-830, aldaar 802.

¹³⁹ Ekeh en Smith, 'Minorities in Burma', 2.

¹⁴⁰ Prashad, *The Darker Nations*, 258.

4 Conclusie en discussie

De hoofdvraag van deze studie is:

In hoeverre heeft het koloniale verleden in Birma tijdens de periode 1948-1962 bijgedragen aan de machtsovername door de militairen in 1962?

Op basis van het onderzoek naar de invloed in Birma van de koloniale geschiedenis op de machtsovername door de militairen ten tijde van de postkoloniale periode tussen 1948 en 1962 kan het volgende worden geconcludeerd. In het Birma van 1948 tot 1962 speelden allerlei factoren vanuit het koloniale verleden mee, waardoor er geen democratisch bestuur tot stand kwam en er sprake was van een machtsovername door de militairen. De analyse van de casus Birma maakt duidelijk dat de nieuwe staat Birma in de periode van 1948-1962 onder invloed van haar koloniale erfenis geconfronteerd werd met veel instabiliteit door etnische en politieke strijd. Door deze situatie was een groep militairen met een etnisch Birmese achtergrond in staat om haar macht op te bouwen en in 1962 de regering over te nemen.

Zoals Westad veronderstelde, had de koloniale erfenis in Birma in 1948 een nadelige invloed op het vormen van een nieuwe sociaal-democratische staat. Door de erfenis van koloniale politieke, staatkundige, economische verhoudingen en infrastructuur werd de nieuwe regering met veel problemen geconfronteerd. Zo was er op politiek vlak veel onderlinge verdeeldheid tussen en binnen politieke partijen, zoals de communisten, etnische groepen, milities van voormalige militairen, over de vraag volgens welke ideologie het land hervormd moest worden.

Naast ideologische conflicten, zorgde de geërfde staatsstructuur ervoor dat het etnische conflicten in de hand werkte. Zo handelde de centrale regering in Rangoon alsof het gezag had over de gehele Unie van Birma, terwijl het in feite nauwelijks legitimering genoot in regio's waar de dominante etnische groep niet uit de Mon of Birmezen bestond. Dit was dan ook het begin van langlopende gewapende conflicten met etnische groepen in de periferie.

Birma kende namelijk in wezen als land geen gezamenlijke geschiedenis sinds de inval van de Britten tot aan de militaire coup van 1962. Zo kenden etnische groeperingen in de periferie een redelijke autonomie en inclusiviteit in het koloniale staatsbestel, maar gold voor centraal Birma – waar voornamelijk de etnisch Birmezen en de Mon woonachtig waren – een strikt regime bestaande uit Britten, Indiërs en etnische minderheden uit de periferie. Tijdens de koloniale periode was de voormalig dominante etnische groep, de etnisch Birmezen, buitengesloten van het koloniale staatsbestel, wat zorgde voor een verdere frictie tussen de etnische groepen. Daardoor ontbraken de voorwaarden om tot een sociale en politieke eenheid te kunnen komen. De oude koloniale politieke en etnische tegenstellingen werden versterkt door de Japanse bezetting (1942-1945), de terugkeer van het Britse regime in 1945 en hun afspraken rondom de onafhankelijkheid van Birma. De nieuwe Birmese

regering erfde in 1948 na de onafhankelijkheid uit dit verleden dus een onevenwichtig politieke staat en een onveilig en gewelddadig politiek klimaat.

Deze koloniale staatsstructuur verhinderde na de onafhankelijkheid in 1948 belangrijke politieke, staatskundige en economische hervormingen, waardoor er tussen groepen binnen de landsgrenzen een verdeel- en heersstructuur bleef bestaan en de machtsverhoudingen tussen groepen niet werden doorbroken. De conflicten tussen etnische groepen binnen Birma werden door de komst van de kolonisator Groot-Brittannië en hun vorm van bestuur, namelijk door middel van verdeel en heers tussen groepen, versterkt.

Naast de economische infrastructuur die gericht was op het onttrekken van grondstoffen, bestond de erfenis van de koloniale staatsstructuur in Birma, zoals Westad dit aangeeft, uit de erfenis van de koloniale verdeel- en heerspolitiek en de conflicten tussen verschillende etnische en politieke groepen die onderlinge strijd voerden. De leiders van de groepen die een rol speelden bij de vorming van Birma als onafhankelijke democratie in de periode na de onafhankelijkheid behoorden tot de etnisch Birmese politieke elite. Zij ontwikkelden zich vanuit hun Britse opleiding tijdens de koloniale periode en hun verzet tegen de koloniale overheersing tot nationale politieke leiders. Met behulp van de Japanners wisten deze leiders zich ook op militaire gebied te scholen. Door zich aan het eind van de Japanse bezetting te distantiëren van het regime waren deze leiders voor de Britse regering de aangewezen politieke partners om een onafhankelijkheidsproces vorm te geven. Andere potentiële partijen, voornamelijk van voorheen meer machtige etnische groepen zoals de Indiërs en Karen, verloren daardoor hun machtspositie in het onafhankelijke Birma. De verdeeldheid tussen etnische groepen in de periferie betekende dat deze groepen weinig effectieve invloed hadden op de politiek in de hoofdstad Rangoon. Daardoor opereerden deze andere groepen meer vanuit hun eigen etnische en regionale belangen en vormden zij geen sterke oppositie die zich in zou zetten voor overkoepelende nationale belangen. De rijkdom van Birma aan grondstoffen werd eerst door de Britten en vervolgens door de Japanners en tenslotte door de regering van etnisch Birmezen in de hoofdstad ten behoeve van zichzelf aangewend.

Omdat de groep etnische Birmezen uit de middenklasse en elite door het Britse koloniale bestuur werden buitengesloten van deelname aan het leger en het ambtenarenapparaat, voelden zij zich ten opzichte van andere etnische groepen achtergesteld. Daardoor gingen zij verzetsactiviteiten tegen het Britse koloniale bestuur organiseren. Op deze wijze werd er een groep van nieuwe politieke leiders gevormd. Vanuit deze groep is later een militaire elite ontstaan, die uiteindelijk in 1962 de macht van de civiele regering heeft overgenomen. De militaire machtsovername van 1962 is op deze wijze in verband te brengen met het koloniale verleden, omdat deze militaire elite gevormd is door haar verzetsactiviteiten tijdens de koloniale overheersing, waardoor zij openstonden voor samenwerking met de Japanners tijdens de Tweede wereldoorlog. Door hun militaire training en ervaring tijdens de Japanse bezetting en hun anti-Britse houding na de onafhankelijkheid oriënteerden deze militaire leiders zich op een ander type samenleving dan de Britten voor ogen stond.

In de casus van Birma is er gebruik gemaakt van de theorievorming van Westad, Prashad en Thompson ten aanzien van staatskundige en politieke processen in postkoloniale samenlevingen. De theorie van Westad maakt duidelijk dat de erfenis van de koloniale infrastructuur het veel postkoloniale landen lastig maakte om hervormingen door te voeren en een politieke eenheid te vormen. Deze situatie speelde ook in de periode 1948-1962 ten aanzien van de casus Birma. Door de koloniale erfenis en de periode tijdens en na de Tweede wereldoorlog was de politieke instabiliteit in het pas onafhankelijk geworden land zo groot door etnische en politieke conflicten tussen bevolkingsgroepen dat daardoor de militairen de macht konden overnemen. Westad legt de nadruk op hoe antikoloniale bewegingen gerelateerd zijn aan het begin van het koude oorlogsconflict. Deze internationale politiek oefende invloed uit op de ontwikkeling van de ideologieën van postkoloniale politieke leiders. Westad geeft hier het belang mee aan van het postkoloniale verzet bij de vorming van een nationale politieke elite.

Dit betekent voor de casus Birma dat we vanuit Westad kunnen zien dat de postkoloniale Birmese regering voor een onmogelijke opgave stond. Ze had te maken met de erfenis van een instabiele staatsstructuur, een afhankelijke economie en veel onderling wantrouwen en gewapende strijd tussen bevolkingsgroepen. Daardoor was het bijna een onmogelijke opgave om een stabiele politieke eenheid te vormen. De groep die een antwoord had op deze chaotische en volatiele situatie waren de militairen.

Prashad richt zijn aandacht op de valkuilen waar net onafhankelijk geworden postkoloniale staten mee te maken kregen. Prashad geeft inzicht in de dilemma's waar postkoloniale staten mee geconfronteerd werden als zij met behulp van hun ideologie hun samenleving wilden hervormen. Zijn theorie verklaart waarom onder andere autoritarisme en militarisme een rol gingen spelen bij het vormgeven van een nieuwe samenleving. Hierbij verklaart hij waarom het veel postkoloniale staten niet lukte om hervormingen door te voeren die ze in het begin voor ogen hadden. Prashad maakt duidelijk hoe moeilijk het was voor de nieuwe nationale politieke leiders van Birma om een samenleving vorm te geven volgens hun ideologie, omdat ze onderling sterk verdeeld waren qua ideologie. Daarnaast verhinderden gebeurtenissen uit het koloniale verleden het vormen van voldoende vertrouwen tussen groepen om verschillen te overbruggen. Door het buitensluiten van groepen in het delen van politieke macht, zoals de communisten en etnische minderheden, ontstond er strijd. Dit bracht de militairen in een positie waar zij onmisbaar werden om de staat door middel van repressie en geweld bij elkaar te houden.

De eerste militaire machtsovername in 1958 kan vanuit het model van Thompson gezien worden als een "guardian coup", maar ook als de voorbereidende fase voor een "breakthrough coup". De militairen hadden door deze korte bestuursperiode ervaring opgedaan met regeren. Zij hadden laten zien waartoe zij in staat waren en waren daarmee in Birma een machtsfactor van belang geworden. Zij waren niet in staat om de rebellerende etnische groepen in de grensgebieden van Birma daadwerkelijk te beheersen.

4.1 Beperkingen van dit onderzoek

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen. In de analyse zijn bijvoorbeeld geen bronnen gebruikt die de ontwikkelingen in de periferie in beeld brengen. Hierdoor kan er een eenzijdig beeld ontstaan over de politieke ontwikkelingen bij andere groepen dan de dominante groepen die beschreven zijn. Zo zijn er vooral bronnen gebruikt die de ontwikkelingen rondom de hoofdstad in beeld brengen en is er niet veel informatie verzameld over de politieke actoren in de periferie. Dit betekent dat in deze analyse van de Birma casus het perspectief van de machthebbers of dominante etnische groep, de Birmezen, domineert. Verder wordt er geen aandacht besteed aan de belangrijke informele economie van Birma die door Brown wordt beschreven. Birma kent een sector van opiumproductie in de periferie gebieden. Verder signaleren diverse auteurs ook spanningen met de buurlanden die niet in deze analyse zijn opgenomen, maar die mogelijk wel invloed hebben op de politieke verhoudingen in Birma.

4.2 Suggesties voor verder onderzoek

Verder onderzoek naar de invloeden van de groepen in de periferie zou extra inzicht kunnen geven op de vorming van Birma als postkoloniale natie. Daarnaast zou een historiografische benadering, waarbij gebeurtenissen vanuit biografische bronnen worden verklaard, inzicht kunnen geven in de denkwijzen en handelwijzen van cruciale (politieke) spelers in de postkoloniale periode. Hiermee kan een genuanceerder beeld worden geconstrueerd over de beweegredenen van bepaalde personen binnen groepen.

Er dient zich een spannende tijd aan voor het postkoloniale land. Voorzichtig tracht Myanmar, het voormalige Birma, zich te rehabiliteren volgens de regels van de (Westerse) internationale gemeenschap en het overheidsapparaat te hervormen. Er zijn veel multinationals naar de hoofdstad gekomen om te lobbyen. In het Birma anno nu heerst een nieuwe 'spirit', met het kapitalisme als het nieuwe Bandung.

Zelfs met de huidige verkiezingen, waar Aung Sung Yi en haar partij NLD zowel onder de etnisch Birmezen alsook onder de etnische minderheden het overgrote deel van de stemmen kreeg, is het nog maar de vraag of Birma nu echt daadwerkelijk verenigd is achter één partij. Net zoals het land zich uiteindelijk verenigde tegen het gemeenschappelijk kwaad in de tweede wereldoorlog en daarna weer verviel tot onderlinge strijd, zal de tijd ons leren of het land ook inderdaad verenigd blijft wanneer het huidige gemeenschappelijk kwaad, het militaire regime, wordt verdreven. De staatkundige en maatschappelijke eenheid lijkt nog steeds niet van de grond te komen door onderling wantrouwen en een slechte infrastructuur. Het zou kunnen zijn dat de huidige situatie niet zo heel anders is dan de situatie in 1948.

5 Bibliografie

Anoniem, 'Minority report. Aung San Suu Kyi's party wins big in the restive ethnic borderlands', *The Economist* (21 november 2015), <http://www.economist.com/node/21678818> (26 november 2015).

Aung-Thwin, Michael, en Maitrii Aung-Thwin, *A history of Myanmar since ancient times: traditions and transformations*. Reaktion Books (Londen 2013).

Brown, Catherine, 'Burma: The Political Economy of Violence', *Disasters* 23 (1999) 3, 234-256.

Carey, Peter, 'From Burma to Myanmar: Military Rule and the Struggle for Democracy', *Research Institute for the Study of Conflict and Terrorism* 304 (1997).

Charney, Michael W., *A History of Modern Burma*. Cambridge University (Cambridge 2009).

Cheesman, Nick, 'How an authoritarian regime in Burma used special courts to defeat judicial independence', *Law & Society Review* 45 (2011) 4, 801-830.

Ekeh, Chizom, en Martin Smith, 'Minorities in Burma' *Minority Rights Group International* 30 (2007) 1-5. http://storage.globalcitizen.net/data/topic/knowledge/uploads/20121009195058389030_minorities%20in%20burma.pdf (11 oktober 2015)

Grimal, Henri, *Decolonization: The British, French, Dutch and Belgian Empires 1919-1963*, Routledge & Kegan Paul (Londen 1978).

Huang, Roger Lee, 'Re-thinking Myanmar's Political Regime: Military Rule in Myanmar and Implications for Current Reforms', *Contemporary Politics* 19 (2013) 3, 247-261. [10.1080/13569775.2013.804149](http://dx.doi.org/10.1080/13569775.2013.804149) (10 oktober 2015)

Lall, Marie, 'Indo-Myanmar relations in the era of pipeline diplomacy', *Contemporary Southeast Asia: A Journal of International and Strategic Affairs* 28 (2006) 3, 424-446.

Mutebi, Alex M, 'Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform', *Myanmar: beyond politics to societal imperatives* (2005) 1-21. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.98.9892&rep=rep1&type=pdf> (24 september 2015)

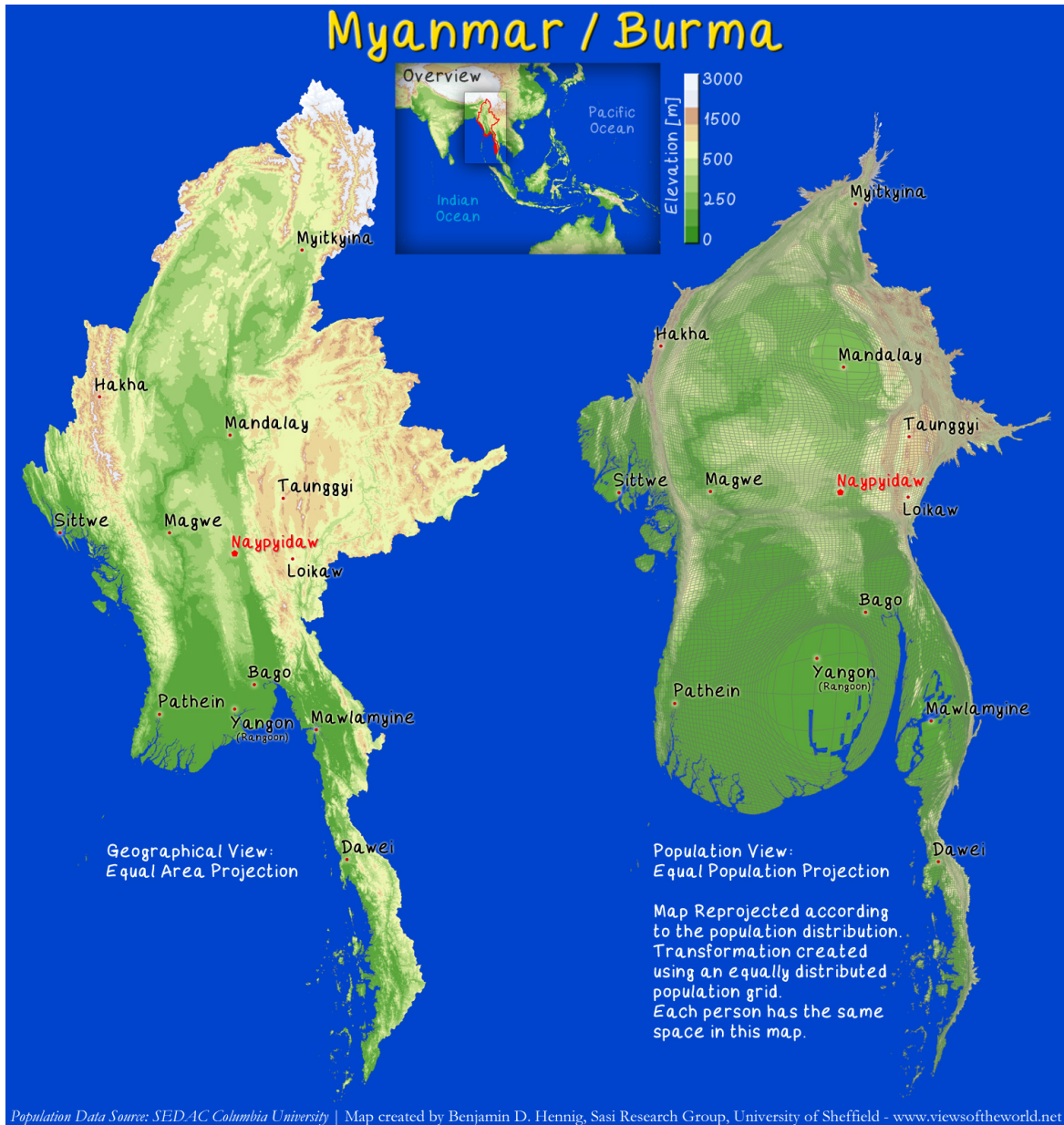
Vijay Prashad, *The Darker Nations. A People's History of the Third World*. The New Press (New York 2007).

Selth, Andrew, 'Race and resistance in Burma, 1942-1945' *Modern Asian Studies* 20 (1986) 3, 483-507.

- Silverstein, Josef, 'The Idea of Freedom in Burma and the Political Thought of Daw Aung San Suu Kyi', *Pacific Affairs* (1996): 211-228.
- Smith, Martin T., 'Ethnic Politics and Regional Development in Myanmar', in: Kyaw Yin Hlaing, Robert H. Taylor, Tin Maung Maung Than (red.), *Myanmar: beyond politics to societal imperatives* (2005) 56-85.
- South, Ashley, 'Karen Nationalist Communities: The "Problem" of Diversity', *Contemporary Southeast Asia: A Journal Of International & Strategic Affairs* 29 (april 2007) 1, 55-76.
- Than, Tin Maung Maung, 'Dreams and nightmares: State building and ethnic conflict in Myanmar (Burma)', in: Kusuma Snitwongse en W. Scott Thompson (red.), *Ethnic Conflicts in Southeast Asia* (Singapore 2005) 65-108.
- Thompson, Alex, *An Introduction to African Politics*. Routledge (London 2004).
- Walton, Matthew J. 'Ethnicity, conflict, and history in Burma: The myths of Panglong.' *Asian Survey* 48 (2008) 6, 889-910.
- Westad, A, *The global Cold War. Third World inventions and the making of our times*. Cambridge University Press (Cambridge 2005).

6 Appendices

6.1 Kaart I: Geografische kaart en populatiekaart Birma

6.2 Kaart II: Etnografische kaart Birma

